

Avaluació de competències bàsiques 2012

Illes Balears

Informe executiu

4t ESO

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats

Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu

Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu de les Illes Balears (IAQSE)
Avaluació de competències bàsiques 2012. 4t d'ESO. Informe executiu
Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats del Govern de les Illes Balears
Col·lecció: «Estudis i Informes»

Redacció de l'informe, anàlisi i explotació de dades

Mateu F. Ambrós Toledo
Joan Borràs Seguí
Bartomeu Cañellas Roca
Heracli Portas Fuentespina

Suport tècnic i informàtic

Javier Gámez Bauzá
Manuel Valín Rodríguez

Assessorament lingüístic

Catalina M. Noguera Nicolau
Maria Magdalena Socies Sabater

Edita:

© Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats del Govern de les Illes Balears
Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu (IAQSE)
Nombre d'exemplars: 100
Primera edició, abril de 2013
ISBN: 84-15029-38-1
Depòsit legal: DL PM 166 - 2013

ÍNDIX

1. Introducció.....	5
2. Marc legal de les proves de competències bàsiques	6
3. Avaluació de competències bàsiques.....	8
3.1. Mostra i dades de participació	9
4. Estructura de les proves	11
5. Fases del procés d'elaboració, aplicació i anàlisi	12
5.1. Grups responsables de l'elaboració de les proves.....	13
5.2. Fase de planificació i organització del centre prèvia a l'aplicació de les proves	13
5.3. Fase d'aplicació de les proves	14
5.4. Correcció de les proves i entrada de dades al GESAVA	16
5.5. Informació dels resultats als centres	17
5.5.1. Primers resultats sobre cent.....	17
5.5.2. Resultats sobre cent definitius	17
5.5.3. Anàlisi d'ítems (informació per als departaments didàctics).....	17
5.5.4. Informe de resultats de centre.....	18
5.5.5. Descriptors dels nivells de competència	19
5.5.6. Distribució de l'alumnat segons el grau d'assoliment de la competència	20
6. Resultats	21
6.1. Competència en comunicació lingüística en llengua anglesa.....	22
6.1.1. Descriptors dels nivells de competència (CCL en llengua anglesa).....	22
6.1.2. Distribució de l'alumnat per grau d'assoliment de la competència (CCL en llengua anglesa)	23
6.1.3. Mitjanes globals dels alumnes en puntuacions TRI (CCL en llengua anglesa).....	26
6.1.4. Resultats per destreses, per processos i per ítems (CCL en llengua anglesa)	26
6.1.5. Comparació de la consolidació de la competència entre 4t d'ESO i 2n d'ESO (CCL en llengua anglesa)	28
6.2. Competència en comunicació lingüística en llengua castellana.....	29
6.2.1. Descriptors dels nivells de competència (CCL en llengua castellana)	29
6.2.2. Distribució de l'alumnat per grau d'assoliment de la competència (CCL en llengua castellana).....	30
6.2.3. Mitjanes globals dels alumnes en puntuacions TRI (CCL en llengua castellana).....	33
6.2.4. Resultats per destreses, per processos i per ítems (CCL en llengua castellana).....	34
6.2.5. Comparació de la consolidació de la competència entre 4t d'ESO i 2n d'ESO (CCL en llengua castellana).....	36
6.3. Competència en comunicació lingüística en llengua catalana	38
6.3.1. Descriptors dels nivells de competència (CCL en llengua catalana)	38
6.3.2. Distribució de l'alumnat per grau d'assoliment de la competència (CCL en llengua catalana).....	40

6.3.3. Mitjanes globals dels alumnes en puntuacions TRI (CCL en llengua catalana).....	42
6.3.4. Resultats per destreses, per processos cognitius i per ítems (CCL en llengua catalana).....	43
6.3.5. Comparació de la consolidació de la competència entre 4t d'ESO i 2n d'ESO (CCL en llengua catalana).....	45
6.4. Competència matemàtica	47
6.4.1. Descriptors dels nivells de competència (C matemàtica).....	47
6.4.2. Distribució de l'alumnat per grau d'assoliment de la competència (C matemàtica).....	48
6.4.3. Mitjanes globals dels alumnes en puntuacions TRI (C matemàtica).....	51
6.4.4. Resultats per blocs de continguts, per processos cognitius i per ítems (C matemàtica).....	52
6.4.5. Comparació de la consolidació de la competència entre 4t d'ESO i 2n d'ESO (C matemàtica).....	53
7. Resum i conclusions generals de l'Avaluació de competències bàsiques de 4t d'ESO 2012	55
8. Annex 1. Resolució	60
9. Annex 2. Taules utilitzades i no recollides dins l'Informe	65

1. INTRODUCCIÓ

La finalitat d'aquesta avaluació és obtenir informació per millorar els processos d'ensenyament i aprenentatge, i comprovar en quin grau s'han assolit les competències bàsiques instrumentals al final de l'ensenyament obligatori.

Amb aquesta avaluació a 4t d'ESO, una vegada acabada l'educació bàsica i obligatòria, es pretenen assolir, en diferents àmbits, els objectius següents:

1. Sistema educatiu: contribuir a millorar la qualitat i l'equitat de l'educació a les Illes Balears i orientar les polítiques educatives.
2. Avaluació de competències bàsiques: obtenir informació sobre el grau d'adquisició de les competències bàsiques del currículum per part de l'alumnat a final d'etapa.
3. Procés d'ensenyament i aprenentatge: constituir un instrument per millorar, d'una banda, l'aprenentatge de l'alumnat que s'incorpora o cursa l'ESO i, de l'altra, la pràctica docent.

Des d'aquesta concepció, cal distingir dos àmbits per organitzar la informació, per a les propostes i per a les intervencions:

1. Centre docent: l'objectiu és contribuir a la presa de decisions de millora dels centres en el marc de la seva autonomia. L'avaluació de competències completa la informació de què disposen el professorat i els centres docents.
2. Administració educativa: l'objectiu és conèixer el sistema educatiu i fomentar la reflexió a partir dels resultats i la presa de decisions quant a l'adopció de mesures de millora.

D'altra banda, dins l'avaluació de competències bàsiques es poden diferenciar els dos processos següents:

1. Elaboració, aplicació de les proves i recollida dels resultats i respostes.
2. Tractament de la informació. S'ha de distingir entre la informació que obtenen els centres docents de la mostra (resultats en puntuacions sobre 100, anàlisi d'ítems i l'*Informe de resultats de centre*) i la que obté l'Administració educativa (*Informe executiu*).

Amb l'*Informe executiu*, es tanca el procés de transmissió d'informació obtinguda amb l'aplicació de les proves i es proporciona a l'Administració educativa un instrument que facilita la presa de mesures per millorar l'adquisició de les competències bàsiques i l'educació en general.

2. MARC LEGAL DE LES PROVES DE COMPETÈNCIES BÀSIQUES

La normativa que justifica l'avaluació de competències a 4t d'ESO a les Illes Balears és la següent:

- **Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació:**

Article 140. *Finalitat de l'avaluació.*

1. L'avaluació del sistema educatiu té com a finalitat:

- a) Contribuir a millorar la qualitat i l'equitat de l'educació.
- b) Orientar les polítiques educatives.
- c) Augmentar la transparència i l'eficàcia del sistema educatiu.
- d) Oferir informació sobre el grau de compliment dels objectius de millora establerts per les administracions educatives.
- e) Proporcionar informació sobre el grau de consecució dels objectius educatius espanyols i europeus, com també del compliment dels compromisos educatius contrets en relació amb la demanda de la societat espanyola i les metes fixades en el context de la Unió Europea.

Article 141. *Àmbit de l'avaluació*

L'avaluació s'estén a tots els àmbits educatius que regula aquesta Llei i s'aplica sobre els processos d'aprenentatge i resultats dels alumnes, l'activitat del professorat, els processos educatius, la funció directiva, el funcionament dels centres docents, la inspecció i les administracions educatives mateixes.

Article 142. *Organismes responsables de l'avaluació*

1. Duen a terme l'avaluació del sistema educatiu l'Institut Nacional d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu, que passa a denominar-se Institut d'Avaluació, i els organismes corresponents de les administracions educatives que aquestes determinin, que avaluen el sistema educatiu en l'àmbit de les seves competències.

3. Els equips directius i el professorat dels centres docents han de col·laborar amb les administracions educatives en les avaluacions que es realitzin en els seus centres.

- **Decret 67/2008, de 6 de juny de 2008, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears**

L'existència d'un marc legal capaç de combinar objectius i normes comunes amb la necessària autonomia pedagògica i de gestió dels centres docents obliga, d'altra part, a establir processos d'avaluació eficaços i útils, tant per a l'aprenentatge individual com per al sistema educatiu en general. L'avaluació és un instrument valuós de seguiment i de valoració dels processos i dels resultats obtinguts. Amb la finalitat de millorar constantment i de retre comptes sobre l'ús que es fa dels mitjans i dels recursos s'han d'establir procediments d'avaluació dels diferents àmbits i agents de l'activitat educativa.

L'educació de qualitat ha de contribuir a conformar una societat plural, lliure i solidària, capaç d'integrar les dimensions individual i comunitària des del respecte i des de la valoració del patrimoni natural, històric, lingüístic i cultural. Una educació basada en l'adquisició de les competències bàsiques que contribueixen al desenvolupament personal de l'alumnat, a la pràctica de la ciutadania activa, a la incorporació a la vida adulta de manera satisfactòria i al desenvolupament de l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

Article 4. *Principis*

El sistema educatiu s'inspira en els principis següents:

[...]

q) L'avaluació del conjunt del sistema educatiu, tant en la programació i l'organització dels processos d'ensenyament i d'aprenentatge com en els seus resultats.

- **Resolució del conseller d'Educació, Cultura i Universitats de 26 de març de 2012 per la qual es regula la realització d'una avaluació mostral de competències bàsiques a quart curs d'educació secundària obligatòria durant el curs 2011-2012 i el seu procediment d'aplicació als centres docents no universitaris de les Illes Balears que imparteixen aquests ensenyaments (BOIB 17/04/2012 núm. 54) (Vegeu annex 1)**

3. AVALUACIÓ DE COMPETÈNCIES BÀSIQUES

L'Administració educativa va encomanar a l'IAQSE la realització en el curs acadèmic 2011-2012 d'una avaluació externa sobre l'adquisició de les competències bàsiques de l'alumnat de quart d'ESO, a partir d'una mostra de 50 centres. A cada un dels centres on s'aplicaren les proves hi participà una mostra del centre formada per 35 alumnes, com a màxim, dels que cursaven el darrer curs d'ESO.

L'avaluació es dugué a terme a finals de maig de 2012 i s'avaluaren dues competències: la competència en comunicació lingüística (en llengua anglesa, en llengua castellana i en llengua catalana) i la competència matemàtica.

Quan la situació específica d'un alumne no li permetia participar en les condicions establertes amb caràcter general o necessitava adaptacions per realitzar les proves, com és el cas de l'alumnat amb NEE o el nouvingut (alumnat procedent de la resta de l'Estat o de països estrangers amb menys de dos cursos en el nostre sistema educatiu i que desconeixia alguna de les llengües oficials), el director del centre havia de decidir –d'acord amb la Resolució de 17 d'abril de 2012 que regula la realització d'una avaluació mostral de competències bàsiques a quart curs d'educació secundària obligatòria– sobre la participació d'aquest.

Als centres, se'ls va donar l'opció de triar la llengua de realització de la prova només en el cas de la competència matemàtica, d'acord amb el Projecte Lingüístic del Centre, i la facultat de decidir quins alumnes quedaven exempts de realitzar la prova de la competència lingüística en la llengua que encara no coneixien abastament.

Aquesta avaluació va ser mostral i l'aplicació totalment externa als centres, ja que, llevat d'algunes actuacions puntuals per part d'aquests, com la impressió dels fulls de resposta, la preparació dels ordinadors per a l'alumnat que s'havia d'avaluar i l'organització dels grups de 4t d'ESO durant la prova; el pes més important de l'avaluació va recaure en l'IAQSE, que coordinà tot el procés, i en els aplicadors i correctors externs als centres avaluats.

Les tasques duites a terme per l'IAQSE foren:

- elaboració de la mostra de 50 centres: 8 d'Eivissa, 1 de Formentera, 35 de Mallorca i 6 de Menorca
- elaboració de la mostra d'alumnes (35 alumnes com a màxim per centre), 1.750 alumnes en total com a màxim
- elaboració dels instruments d'avaluació: models en PDF per a cada prova (3 models per a cada prova de competència comunicativa i 4 per a la matemàtica) i 3 àudios en suport MP3 per a la part de comprensió oral (un àudio per a cada llengua)

- documents d'aplicació i d'introducció de dades per als aplicadors i correctors
- selecció, formació i distribució entre els distints centres mostrals dels aplicadors i correctors externs
- anàlisi de les dades
- tramesa dels resultats als centres: resultats dels alumnes i del centre en puntuacions sobre cent per a cada competència i Informe de resultats de centre
- elaboració de l'Informe executiu pertinent per a l'Administració educativa

Les tasques duites a terme pels aplicadors i correctors externs foren:

- aplicació de la prova (un aplicador per centre)
- correcció de les preguntes obertes dels fulls de respostes i entrada de les dades dels fulls de respostes al GESAVA, ambdues tasques dutes a terme per part de correctors externs al centre

Els canvis més importants en el procediment d'aplicació (en comparació de l'avaluació mostral de diagnòstic de 2n d'ESO realitzada del 8 a l'11 de maig de 2012) varen ser que el centre no hagué d'accedir al GESAVA més que per conèixer-ne els resultats i que els models d'avaluació no els hagueren de davallar del GESAVA, sinó que els aportaren els aplicadors externs el mateix dia de l'aplicació de les proves en un llapis de memòria.

3.1. MOSTRA I DADES DE PARTICIPACIÓ

Pel fet que es tractava d'una avaluació mostral, cada centre participà amb un grup format per un màxim de 35 alumnes seleccionats aleatòriament per l'IAQSE del total de l'alumnat que cursava 4t d'ESO. El llistat del grup l'aportà l'aplicador el mateix dia de la prova i estava format pels alumnes titulars de la mostra, més una sèrie de substituïts per si algun dels titulars no podia participar en la prova.

Per elaborar la mostra de contrast, es va recórrer a un mostreig estratificat i de diverses etapes:

- Primera etapa: selecció aleatòria dels centres de manera proporcional a les variables d'estratificació (illes i titularitat dels centres).
- Segona etapa: en cada centre elegit, selecció aleatòria de 35 alumnes com a màxim, d'entre tot l'alumnat de 4t d'ESO.
- Tercera etapa: de la resta d'alumnes de 4t d'ESO, es creà de forma aleatòria una llista d'alumnes perquè, el dies de les proves, pogués substituir, en cas necessari, l'alumnat seleccionat que pogués realitzar-les.

Grandària de la mostra: 1670 alumnes que permeten, per a un nivell de confiança del 95%, estimacions amb un error de $\pm 6\%$ per als percentatges referits a dades globals i de $\pm 0,12 \cdot s$ (s =desviació típica) per a les mitjanes globals. És a dir, $\pm 6\%$ per als percentatges globals; ± 12 punts per a les mitjanes globals de puntuacions TRI, i $\pm 2,5$ punts per a les mitjanes globals de les puntuacions sobre 100.

Nombre de centres que formaren part de la mostra

<i>Illa</i>	<i>Total</i>	<i>Públics</i>	<i>Concertats i privats</i>
Mallorca	35	20	15
Menorca	6	4	2
Eivissa i Formentera	8+1	8	1
Total illes	50	32	18

Les dades de participació de l'alumnat a les proves, tenint en compte que no tots els centres tenien matriculats 35 alumnes a 4t d'ESO i que els alumnes absents varen ser substituïts, són les que s'indiquen a la taula següent.

<i>Competència</i>	<i>Població</i>	<i>Alumnat que va realitzar la prova</i>	
		Nombre	%
C L en llengua anglesa	1670	1652	98,9
C L en llengua castellana	1670	1644	98,4
C L en llengua catalana	1670	1646	98,5
Matemàtica	1670	1639	98,1

En cadascun dels 50 centres, l'aplicació, la correcció, la introducció de les respostes i les puntuacions de les proves del grup d'alumnes varen correspondre a personal extern seleccionat¹ per l'Administració educativa.

Una vegada finalitzat el procés d'aplicació, de correcció i explotació de dades de les proves, els centre pogueren consultar els seus resultats (globals i d'alumnes) i els corresponents al globals de les Illes Balears, de l'illa del centre i dels centres de la mateixa titularitat que el propi centre, a través de l'aplicació GESAVA, primer, a finals de juny, en resultats sobre 100 i, després, a principis d'octubre, amb l'anàlisi dels ítems i l'*Informe de resultats de centre* amb les puntuacions TRI.

¹ Resolució de la directora general de Planificació, Inspecció i Infraestructures Educatives de dia 28 de març de 2012 per la qual es regula el procediment selectiu d'aplicadors i correctors per a la prova de l'Avaluació mostral de competències bàsiques de quart d'ESO

4. ESTRUCTURA DE LES PROVES

Cada una de les proves per avaluar les competències bàsiques assolides per l'alumnat de 4t d'educació secundària obligatòria incloïa diferents preguntes agrupades a partir d'un estímul contextualitzat en una situació propera a la realitat de l'alumnat. Les preguntes o ítems referits a cada estímul (entre un i set) podien ser tancats o oberts (en cada prova hi havia, aproximadament, un 70% de preguntes de resposta tancada i un 30% d'obertes). Els diferents models de proves es van subministrar en un fitxer en format PDF i es van dissenyar per utilitzar-se en els ultraportàtils que els centres disposen del Pla de Modernització Educativa, però tenint en compte que fossin compatibles amb altres tipus d'ordinadors.

A les proves de la competència en comunicació lingüística en llengua anglesa, en llengua castellana i en llengua catalana, hi hagué tres models de quadernet amb una part comuna (un mínim de catorze ítems o preguntes, que es repetien als tres models de quadernet) i una part específica (la resta d'ítems, diferents per a cada model). A les proves de competència matemàtica, per tal de disminuir el nombre d'ítems per model i, així, alleugerir la prova, hi hagué quatre models de prova, amb dotze ítems comuns als quatre models i la resta, específics (dotze ítems més per model). Amb aquest procediment de construcció de la prova, anomenat mostreig matricial, es pot abastar tot el currículum sense necessitat que tots els alumnes hagin de contestar totes les preguntes. La part comuna i el tipus d'anàlisi realitzat permeten comparar les puntuacions obtingudes pels alumnes, malgrat que hagin contestat models diferents.

Cada alumne hagué de contestar, en un full de resposta individualitzat que es facilità als centres a través del web de l'IAQSE. En aquest s'indicava el nom de l'alumne i el model de prova que tenia assignat.

Les proves de la competència en comunicació lingüística en les tres llengües constaren d'una part de comprensió oral, una d'expressió escrita i una darrera de comprensió escrita. S'elaboraren en diferents formats: arxius en format MP3 amb els registres d'àudio per avaluar la comprensió oral i proves en format PDF per avaluar la comprensió lectora i l'expressió escrita.

Per tal d'assegurar-ne la confidencialitat, l'IAQSE les va publicar al GESAVA i els aplicadors hi pogueren accedir amb els codis proporcionats anteriorment, dos dies lectius abans del començament de cada prova. Les avaluacions realitzades aquest curs 2011-2012 —la de diagnòstic a 2n d'ESO, la de diagnòstic voluntària de 4t d'EP i la de competències bàsiques a 4t d'ESO— varen ser les primeres en què les proves es realitzaren utilitzant els ordinadors com a suport de visualització dels diferents models de prova, junt amb un full de respostes en paper per a l'alumnat.

5. FASES DEL PROCÉS D'ELABORACIÓ, APLICACIÓ I ANÀLISI

<i>Fase</i>	<i>Responsable</i>	<i>Temporització</i>
Disseny del procés.	IAQSE	març 2012
Disseny i elaboració de les proves.	IAQSE	març a maig 2012
Publicació de la Resolució del conseller d'Educació, Cultura i Universitats per la qual es regula l'Avaluació mostral de competències bàsiques a 4t d'ESO 2012 a les Illes Balears.	DGPIIE IAQSE	17 abril 2012
Publicació de la Resolució de la directora general de PIIE per la qual es regula el procediment selectiu d'aplicadors i correctors .	DGPIIE IAQSE	17 abril 2012
Selecció dels centres que han de formar part de la prova mostral i notificació a cada un.	IAQSE	24 abril 2012
Publicació al web de l'IAQSE dels fulls de respostes de l'alumnat perquè cada centre imprimís els seus.	IAQSE Centres	28 maig 2012
Publicació al GESAVA de les guies de correcció per als correctors externs.	IAQSE Correctors	28 maig 2012
Publicació al GESAVA, dels models de les proves, MP3 amb els àudios per a la comprensió oral i enviament dels codis als aplicadors externs per accedir a les proves.	IAQSE Aplicadors	28 maig 2012
Aplicació de les proves als 50 centres de la mostra.	Aplicadors	30 i 31 de maig 2012
Correcció proves, introducció al GESAVA de les respostes i les puntuacions dels alumnes per part dels correctors externs i tancament de la introducció de dades a l'aplicació GESAVA	Correctors IAQSE	Del 30 de maig al 17 de juny 2012
Tramesa als centres de la mostra d'un codi d'accés de centre (IAQ-) per tal de poder consultar els resultats provisionals en puntuacions sobre cent dels alumnes del centre i del global del centre per a cada competència.	IAQSE	18 de juny 2012
Tramesa als centres de la mostra d'un codi d'accés de centre (DIR-) per tal de poder consultar, per a cada competència, el resultat definitiu del centre, la mitjana global de les Illes Balears i les desagregacions per illa, titularitat i sexe, en puntuacions sobre cent. Amb el codi d'accés (IAQ-) es podia consultar, per a cada competència, el resultat definitiu del centre i el de cada alumne.	IAQSE	25 de juny 2012
Tramesa de l'Informe de resultats de centre.	IAQSE	octubre 2012
Possibilitat d'anàlisi dels resultats per part dels centres de secundària.	Centres	A partir d'octubre 2012

<i>Fase</i>	<i>Responsable</i>	<i>Temporització</i>
Tramesa de la informació sobre resultats al Departament d'Inspecció Educativa.	IAQSE	novembre 2012
Anàlisi dels resultats: Informe executiu per a l'Administració.	IAQSE	març/abril 2013

A continuació es detallen les fases i les actuacions més remarcables del procés descrit.

5.1. GRUPS RESPONSABLES DE L'ELABORACIÓ DE LES PROVES

Els tècnics de l'IAQSE es varen encarregar de dissenyar els diferents models de prova de cada una de les competències avaluades. La distribució va ser la següent:

- Maria Antònia Oliver Torelló, competència en comunicació lingüística en llengua anglesa.
- Catalina Noguera Nicolau, competència en comunicació lingüística en llengua castellana i competència en comunicació lingüística en llengua catalana.
- Joan Francesc Borràs Seguí, competència matemàtica.

5.2. FASE DE PLANIFICACIÓ I ORGANITZACIÓ DEL CENTRE PRÈVIA A L'APLICACIÓ DE LES PROVES

Amb anterioritat a les dates d'aplicació de les proves, el director de cada centre mostral va realitzar una planificació del procés que va incloure les actuacions següents:

- Planificar els aspectes organitzatius: horaris, dotació i preparació dels ordinadors i del material necessari, recepció i custòdia dels materials, distribució dels espais per a la realització de les proves de manera que reunissin les condicions apropiades.
- Designar el professorat de suport a les proves: com a mínim un professor per aula per col·laborar amb l'aplicador extern i garantir la correcta aplicació de la prova i, un altre, per donar suport a l'organització del grup i per realitzar la còpia dels fitxers PDF de les proves als ordinadors dels alumnes o per donar l'accés als arxius amb les proves per poder-los copiar a l'ordinador de cada alumne.

- Informar les famílies sobre la finalitat de l'avaluació i sol·licitar-los la col·laboració per animar els fills a participar-hi de forma activa.
- Informar l'alumnat sobre les característiques, el contingut i les dates de realització de les proves, com també sobre la finalitat i importància de les proves que s'havien de realitzar, a fi de garantir-ne una motivació suficient.
- Imprimir els fulls de resposta —un per a cada alumne, a doble cara, d'acord amb el model de prova que li correspon— publicats al web de l'IAQSE en format PDF.

Els aplicadors externs varen realitzar les actuacions següents:

- Accedir al GESAVA i copiar els models de proves i àudios en un llaips de memòria que dugueren al centre per copiar-los als ordinadors dels alumnes abans de començar les dues proves de cada dia de l'aplicació.
- Accedir al GESAVA per imprimir els llistats dels alumnes que havien de fer les proves. A cada llistat hi figuraven la competència avaluada i el nom i llinatges dels 35 alumnes, com a màxim (sempre segons el nombre total d'alumnes de 4t d'ESO del centre), que havien de fer la prova i els noms dels possibles substituïts.

5.3. FASE D'APLICACIÓ DE LES PROVES

Les proves es realitzaren els dies 30 i 31 de maig, dues proves per dia (amb les excepcions prèviament acordades amb l'IAQSE per raons de conjuntura del centre i previstes a l'apartat 9.1. de la Resolució del conseller de 24 d'abril de 2012).

L'aplicació s'ajustà al calendari i a l'horari prèviament establerts, i es varen respectar escrupolosament els manuals d'instruccions d'aplicació. Si algun centre no va poder realitzar les proves els dies assenyalats, ho hagué de justificar i comunicar prèviament a l'IAQSE. L'alumnat disposà de 60 minuts efectius per contestar cada una de les proves.

Aplicació en dos dies

<i>Data</i>	<i>Competència</i>	<i>Material necessari</i>
30 de maig	<ul style="list-style-type: none"> • comunicació lingüística (llengua anglesa) • comunicació lingüística (llengua castellana) 	<ul style="list-style-type: none"> • PDF dels tres models • MP3 comprensió oral • Normes generals i específiques d'aplicació • Llista d'alumnat amb codis (titulars i suplents) • Fulls de respostes per a l'alumnat
31 de maig	<ul style="list-style-type: none"> • comunicació lingüística (llengua catalana) • matemàtica 	<ul style="list-style-type: none"> • PDF dels tres models de la CCL (llengua catalana) i dels quatre de la C. matemàtica • MP3 comprensió oral • Normes generals i específiques d'aplicació • Llista d'alumnat amb codis (titulars i suplents) • Fulls de respostes per a l'alumnat • Calculadora per a la c. matemàtica

• **Organització del grup**

Cada dia i per a cada prova, els aplicadors anotaren les substitucions que es produïren i el motiu (absència, absentisme crònic, baixa del centre o alumnat NESE que complís els requisits que s'indiquen a l'apartat 5 de la Resolució del conseller) en el llistat imprès dels alumnes, d'acord amb la informació que els proporcionà el centre.

Quan un alumne s'hagué de substituir, s'agafà el primer alumne de la llista de substituïts del mateix grup i així, successivament. Es va anotar al llistat imprès d'alumnes qui substituïa a qui. El segon dia, si s'hagué de substituir algun alumne dels que varen fer la prova el primer dia, se seguí el procediment descrit abans. Quan no hi hagué més substituïts, es va recórrer a algun alumne del llistat inicial que s'hagués reincorporat al centre. En tots els casos, es lliurà al substituït el full de respostes que corresponia al substituït.

• **Horari i aula/aules on s'aplicaren les proves**

Cada dia, una hora abans del començament de les proves, es va preparar el material i es va organitzar el grup d'alumnes de mostra del centre.

L'ordre de les proves va ser:

- primer dia, després de la preparació, ccl en llengua anglesa, descans de vint minuts com a mínim i, llavors, ccl en llengua castellana;
- segon dia, després de la preparació, ccl en llengua catalana, descans de vint minuts com a mínim i, llavors, competència matemàtica.

Els alumnes que integraren el grup de mostra —35 com a màxim— es varen agrupar, sempre que va ser possible, en una única aula. Si no varen poder estar a la mateixa aula, es va procurar que estiguessin en dues aules contigües o properes. A les tres proves de competència comunicativa, en què els alumnes hagueren d'escoltar un fitxer d'àudio MP3 per a la comprensió oral, s'hagué de començar la prova a la primera aula i, en acabar l'audició, mentre el professor de suport corresponent guardava els alumnes, es va començar a l'altra aula. La resta del temps, l'aplicador es desplaçà d'una aula a l'altra per atendre les possibles incidències, dubtes...

- **Còpia dels models de cada prova als ordinadors dels alumnes**

Cada matí a primera hora, en arribar al centre, l'aplicador es dirigí amb el professorat de suport del centre a l'aula o aules on es passaren les proves, i procediren a copiar en cada ordinador els diferents models de les dues proves que s'havien d'aplicar aquell dia. Com en les avaluacions de diagnòstic de 2n d'ESO d'aquest curs, hi havia dues maneres de fer-ho:

- La manera més senzilla era aquella en què el professorat obria els ordinadors un a un i l'aplicador copiava els models des del llapis de memòria als ordinadors. La tasca va durar, més o manco, una hora i es va realitzar abans de l'inici de cada una de les dues jornades.
- La manera més ràpida era quan el centre disposava d'una carpeta compartida en el servidor en la qual l'aplicador copiava els models, perquè els alumnes hi accedissin per copiar al seu ordinador el model que els corresponia.

5.4. CORRECCIÓ DE LES PROVES I ENTRADA DE DADES AL GESAVA

L'IAQSE va posar a disposició dels correctors externs al centre l'accés a la plataforma digital GESAVA mitjançant la qual introduïren, per a cada alumne, les respostes a les preguntes tancades i, prèvia correcció, les puntuacions obtingudes a les obertes.

Per garantir una correcció uniforme i objectiva de les preguntes obertes, cada prova anava acompanyada de la corresponent guia de correcció, en la qual constaven les pautes, les orientacions i les puntuacions per corregir-les.

5.5. INFORMACIÓ DELS RESULTATS ALS CENTRES

5.5.1. PRIMERS RESULTATS SOBRE CENT

La penúltima setmana de juny, una vegada corregides les proves i entrades les respostes i puntuacions de l'alumnat al GESAVA per part dels correctors, l'IAQSE va facilitar als centres de la mostra un codi d'accés (IAQ-) per tal de poder consultar els primers resultats provisionals dels alumnes i del centre en puntuacions sobre cent per a cada competència.

5.5.2. RESULTATS SOBRE CENT DEFINITIUS

Abans de la darrera setmana de juny, per aconseguir una bona fiabilitat del conjunt de cada prova, es realitzà una anàlisi de les correlacions biserial/puntuals dels ítems per revisar el seu bon funcionament estadístic. Com a conseqüència d'aquesta anàlisi, s'eliminaren els ítems que no correlacionaren suficientment² amb la puntuació global de la prova (correlacions biserial/puntuals menors que 0,2). Amb aquesta anàlisi, també es dugué a terme la recodificació dels criteris de puntuació d'algunes preguntes obertes. Una vegada finalitzat aquest procés de revisió, es recalcularen de nou els resultats en puntuacions sobre cent de cada alumne i del global del centre.

D'aquesta manera, una setmana després, els centres pogueren accedir als resultats definitius dels alumnes i del centre amb el mateix codi d'accés (IAQ-). A més, amb un nou codi d'accés (DIR-) que s'envià als centres, aquests pogueren accedir, per a cada competència i en puntuacions sobre cent, a les mitjanes globals de les Illes Balears i de les desagregacions per titularitat i per illa corresponents al centre. Aquests nous resultats permeteren comparar els resultats del centre amb les mitjanes de les Illes Balears, de l'illa del centre i dels centres de la mateixa titularitat i, d'aquesta manera, situar els seus resultats respecte de cada global i contextualitzar-los.

5.5.3. ANÀLISI D'ÍTEMS (INFORMACIÓ PER ALS DEPARTAMENTS DIDÀCTICS)

En aquest curs, per primera vegada l'anàlisi d'ítems, no es proporcionà al centre juntament amb l'informe de resultats, sinó que els centres hi pogueren accedir mitjançant el GESAVA, a principis d'octubre.

---

² El mal funcionament estadístic de determinats ítems es produeix quan alguns alumnes amb puntuacions altes els contesten malament i un percentatge inesperat d'alumnes amb puntuacions baixes els contesten bé.

En aquest apartat, inclòs dins el GESAVA de forma diferenciada a l'*Informe de resultats de centre*, es proporcionaren, per a cada un dels ítems, els percentatges de resposta que l'alumnat va donar a cada una de les opcions de resposta als ítems tancats (no contesta NC, A, B, C, D) i el percentatge d'alumnes segons la puntuació obtinguda en els ítems de resposta oberta (0, 1 o 2 punts). A més, es proporcionà als centres per a cada ítem el percentatge d'encerts del centre i del global de les Illes Balears per poder-los comparar.

L'anàlisi d'aquesta informació per ítems va permetre al professorat de quart d'ESO conèixer quines destreses o blocs de continguts curriculars associats a cada competència estaven més consolidats o aquells en què calia incidir perquè encara no estaven prou assolits i, així, adoptar les mesures adients per corregir les mancances detectades o reforçar els punts forts.

5.5.4. INFORME DE RESULTATS DE CENTRE

Per elaborar l'*Informe de resultats de centre* en puntuacions TRI, el procés seguit per a cada competència fou el següent:

1. Es realitzà una anàlisi de les dades basada en la teoria de resposta als ítems (TRI), amb la qual s'obtingué el rendiment dels alumnes en una escala de puntuacions TRI, de mitjana 500 i desviació típica 100 (la majoria de les puntuacions solen estar compreses entre 200 i 800 punts). Les puntuacions dels alumnes en aquesta escala representen el grau en què cada un assoleix la competència. Evidentment, com major és la puntuació obtinguda, major és el grau d'assoliment de la competència. A partir d'aquestes anàlisis, s'extragueren les puntuacions TRI associades a un assoliment molt baix, baix, intermedi baix, intermedi, intermedi alt i alt de la competència. D'aquesta manera, es dóna significat a l'escala TRI i s'obté una referència criterial del grau d'assoliment de la competència de l'alumne.
2. Amb l'escala de puntuacions TRI, els centres varen conèixer el resultat en puntuacions TRI de cada alumne, quin percentatge d'alumnat de cada centre se situà entre cada nivell de l'escala TRI i quin percentatge d'alumnat tenia la competència consolidada. D'altra banda, també varen tenir accés a la mitjana de puntuacions TRI del centre, a la del conjunt de les Illes Balears, com també a les de les desagregacions per illa, titularitat i sexe de l'alumnat, que s'inclouen en aquest informe i que es proporcionaren als centres per facilitar-ne la comparació amb els seus resultats.

A l'*Informe de resultats de centre*, que es va trametre el mes de novembre, es varen incloure els resultats de les proves en puntuacions TRI. Aquest informe s'estructurà en els apartats següents:

1. Resultats del centre, per a cada competència, expressats en puntuacions mitjanes TRI.
2. Resultats, per a cada competència, del global de les Illes Balears i de les desagregacions per illes i titularitat corresponents al centre.
3. Descriptors dels nivells de competència de les escales TRI de cada competència.
4. Distribució de l'alumnat segons el grau d'assoliment de cada competència per al conjunt del centre, per al conjunt de les Illes Balears i per al conjunt de centres de la mateixa illa i titularitat.
5. Annex: resultats de cada alumne en puntuacions TRI.

D'acord amb la LOE i el Decret 67/2008, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria, a les Illes Balears no s'han elaborat llistes de centres o rànquings en funció dels resultats obtinguts. Per aquest motiu, l'accés a les dades de cada centre queda reservat en exclusiva al centre i a l'Administració educativa.

Una vegada que el centre rebé l'Informe de resultats, va poder analitzar-ne les dades i, dins el procés d'avaluació interna, va poder determinar-ne els punts forts i els punts febles i estudiar-ne les causes, per poder establir, si ho trobaren necessari, els oportuns plans de millora, com també, decidir quines mesures serien prioritàries per al curs o cursos vinents.

A continuació, es detallen alguns dels apartats de l'*Informe de resultats de centre*.

5.5.5. DESCRIPTORS DELS NIVELLS DE COMPETÈNCIA

Per a cada competència s'estableixen cinc punts de tall en l'escala de puntuacions TRI, que s'anomenen nivells.

A l'informe, es presenten els descriptors que corresponen a cada un dels cinc nivells proporcionats per l'anàlisi TRI. Per a cada nivell, es descriuen el conjunt de coneixements i destreses que dominen els alumnes que se situen al punt corresponent de l'escala de puntuacions. Els nivells són acumulatius, és a dir, cada nivell inclou també els coneixements i destreses descrits als nivells inferiors.

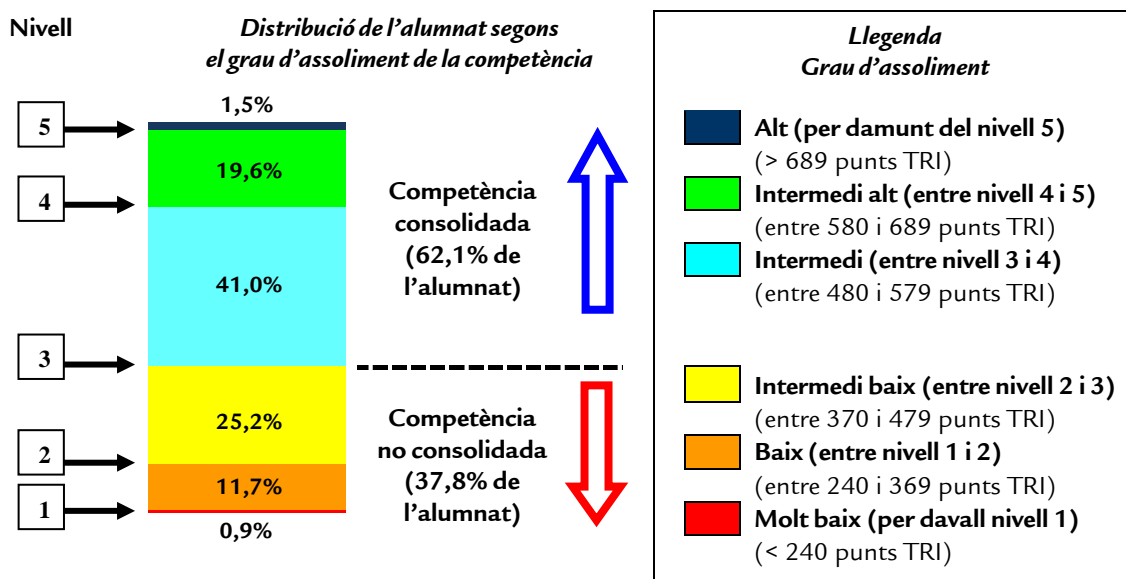
Amb aquesta informació, el centre va poder identificar els coneixements, habilitats i destreses que permeten considerar una competència com a *consolidada* (situats en el punt de tall marcat pel nivell 3 i per damunt), *en procés de consolidació* (interval comprès entre els nivells 2 i 3) o *no consolidada* (per davall del nivell 2).

5.5.6. DISTRIBUCIÓ DE L'ALUMNAT SEGONS EL GRAU D'ASSOLIMENT DE LA COMPETÈNCIA

A partir dels cinc nivells establerts, s'obtingueren sis graus d'assoliment de la competència: molt baix (<1), baix (1), intermedi baix (2), intermedi (3), intermedi alt (4) i alt (5).

Per tal de facilitar la comprensió de com es fa aquesta distribució, al gràfic següent, es representen els percentatges de l'alumnat, segons els diferents graus d'assoliment de la competència en comunicació lingüística en llengua catalana de 2n d'ESO 2011-2012. L'alumnat que *ha consolidat* la competència és el que es troba a partir del nivell 3 (franges de color blau cel, verd i blau fosc); els alumnes que es troben entre el nivell 2 i el nivell 3 (franja color groc) estan *en procés de consolidació*, ja que els queden dos cursos per completar l'etapa, i els que no tenen la competència consolidada, es troben per davall del nivell 2 (franges de color taronja i vermell).

Exemple: graus d'assoliment de la competència en comunicació lingüística en llengua catalana, 2n ESO, 2011-12

6. RESULTATS

Per a cada competència, els resultats s'estructuren de la manera següent:

- **Nivells de l'escala TRI de cada competència**

Per a cada competència s'estableixen cinc punts de tall a l'escala de puntuacions TRI, anomenats nivells, i es descriuen els coneixements i destreses associades a cada un d'aquests. Els nivells són acumulatius, és a dir, cada nivell inclou també els coneixements i destreses descrites en els nivells inferiors.

- **Distribució de l'alumnat per grau d'assoliment de la competència**

A partir dels nivells establerts, s'obtenen sis intervals de l'escala, anomenats graus d'assoliment de la competència: *molt baix*, *baix*, *intermedi baix*, *intermedi*, *intermedi alt* i *alt*, i es dóna el percentatge d'alumnat que se situa en cada un dels sis graus d'assoliment. També s'informa del percentatge dels alumnes que ha consolidat la competència, és a dir, d'aquells que se situen en els graus *intermedi*, *intermedi alt* i *alt*. Aquestes dues informacions es desagreguen en funció de l'illa, del sexe de l'alumnat i de la titularitat dels centres.

En ocasions, les diferències entre els percentatges de consolidació, tot i que semblin rellevants, poden no ser estadísticament significatives, principalment a causa del reduït nombre d'alumnes que conformen les mostres representatives d'Eivissa i Formentera, i de Menorca.

- **Puntuacions mitjanes TRI per illes, sexe i titularitat**

Els resultats, per al conjunt de les Illes Balears, per a cada una de les illes, per sexe de l'alumnat i per titularitat dels centres, es presenten en puntuacions mitjanes TRI. Com en el cas anterior, les diferències entre les puntuacions mitjanes TRI de les esmentades desagregacions, de vegades, tot i que semblen rellevants, poden no ser significatives des d'un punt de vista estadístic.

- **Puntuacions sobre 100 de les destreses o blocs de continguts i dels processos**

Es presenten les puntuacions sobre 100 de cada una de les destreses (cc lingüística) o blocs de continguts (c matemàtica) i de cada un dels processos.

- **Consolidació de la competència a 4t d'ESO i comparació amb 2n d'ESO**

Es presenten els percentatges, tant d'alumnes que consoliden la competència, com dels que estan en procés de consolidació, referits a les avaluacions de competències bàsiques realitzades aquest curs 2011-2012 a 2n i 4t d'ESO respectivament, per facilitar-ne la comparació de resultats.

6.1. COMPETÈNCIA EN COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA EN LLENGUA ANGLESA

6.1.1. DESCRIPTORS DELS NIVELLS DE COMPETÈNCIA (CCL EN LLENGUA ANGLESA)

Al quadre següent, es mostren els coneixements i les destreses de la competència en cada un dels nivells establerts a l'escala TRI.

Descripció dels nivells TRI de la competència en comunicació lingüística en llengua anglesa 4t ESO

Nivell 1 – 390 punts TRI
<ul style="list-style-type: none">
• Identifiquen una informació explícita senzilla (nom propi) d'un text oral.
Nivell 2 – 455 punts TRI
<ul style="list-style-type: none">
• Identifiquen una informació senzilla que resumeix la idea global d'un text oral.
• Identifiquen una informació explícita d'un text oral d'entre altres opcions molt similars.
• Extreuen informació explícita senzilla d'un text escrit.
• Identifiquen una frase que resumeix la informació global d'un paràgraf escrit.
• Identifiquen una resposta vertadera segons la informació d'un text escrit.
Nivell 3 (nivell de consolidació) – 535 punts TRI
<ul style="list-style-type: none">
• Identifiquen una frase que inclou diverses informacions donades a un text oral.
• Identifiquen una expressió sinònima a l'apareguda en un text oral.
• Identifiquen una expressió sinònima a la que apareix en un text escrit.
• Identifiquen el significat d'una paraula segons el context donat en un text escrit.
• Completen una frase amb dues paraules segons la informació d'un text expressada amb el temps verbal diferent.
• Infereixen la idea global d'un text escrit.
• Extreuen informació explícita d'un text escrit.
• Responen una pregunta bàsica a partir de la informació explícita d'un text escrit.
• Completen una frase senzilla segons la informació implícita d'un text escrit.
• Identifiquen una informació senzilla que apareix de forma implícita a un text escrit.
• Escriuen textos amb algunes errades de vocabulari bàsic, ortografia, separació de paraules i signes de puntuació.
• Escriuen textos amb lletra llegible i poques ratllades.
Nivell 4 – 610 punts TRI
<ul style="list-style-type: none">
• Contesten una pregunta complexa segons la informació explícita d'un text oral.
• Identifiquen una frase falsa en relació amb el que es diu a un text oral.
• Responen una pregunta a partir de la informació explícita d'un text escrit.
• Completen una frase amb una paraula segons la informació d'un text escrit expressada de forma diferent.
• Identifiquen una frase sinònima a una expressió donada segons la informació d'un text escrit.
• Identifiquen una frase que fa referència a una informació implícita d'un text escrit.
• Localitzen una paraula sinònima a una altra donada en un text escrit amb independència del context.
• Extreuen informació implícita d'un text escrit.
• Identifiquen una frase falsa en relació amb la informació global d'un text escrit.

- Escriuen textos respectant la modalitat textual, fent ús d'un registre adequat i utilitzant lèxic variat.
- Escriuen textos amb sentit i unitat, amb estructura clara i idees ordenades, mantenen l'estructura lògica de les oracions.
- Escriuen textos amb frases completes, bona puntuació i separació d'idees en paràgrafs, bon ús de connectors i sense repeticions lèxiques.

Nivell 5 – 680 punts TRI

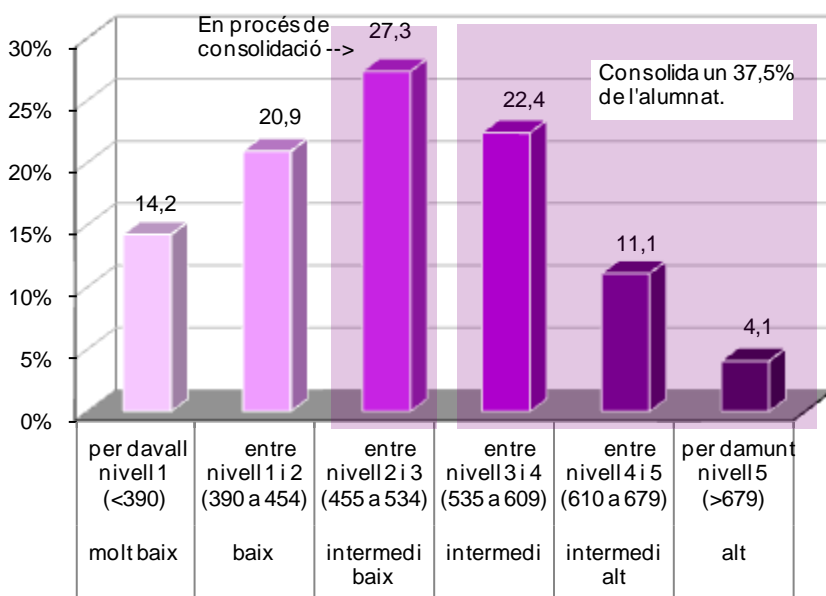
- Completen una frase amb dues paraules segons la informació explícita apareguda a un text oral i amb el temps verbal canviat.
- Escriuen textos amb vocabulari bàsic, ortografia, separació de paraules i signes de puntuació correctes.

6.1.2. DISTRIBUCIÓ DE L'ALUMNAT PER GRAU D'ASSOLIMENT DE LA COMPETÈNCIA (CCL EN LLENGUA ANGLESA)

Percentatge d'alumnat per graus d'assoliment

Al gràfic següent, es presenta el percentatge d'alumnat comprès entre els diferents nivells definits en l'escala TRI, que suposen sis graus de la competència (molt baix, baix, intermedi baix, intermedi, intermedi alt i alt).

Percentatge d'alumnat de 4t d'ESO de les Illes Balears per graus d'assoliment de la competència en comunicació lingüística en llengua anglesa

El 37,5% de l'alumnat *consolida* la competència en comunicació lingüística en llengua anglesa, és a dir, se situa en els graus d'assoliment *intermedi* o superiors; i el 27,3% d'alumnes es troba en *procés de consolidació* (grau *intermedi baix* d'assoliment).

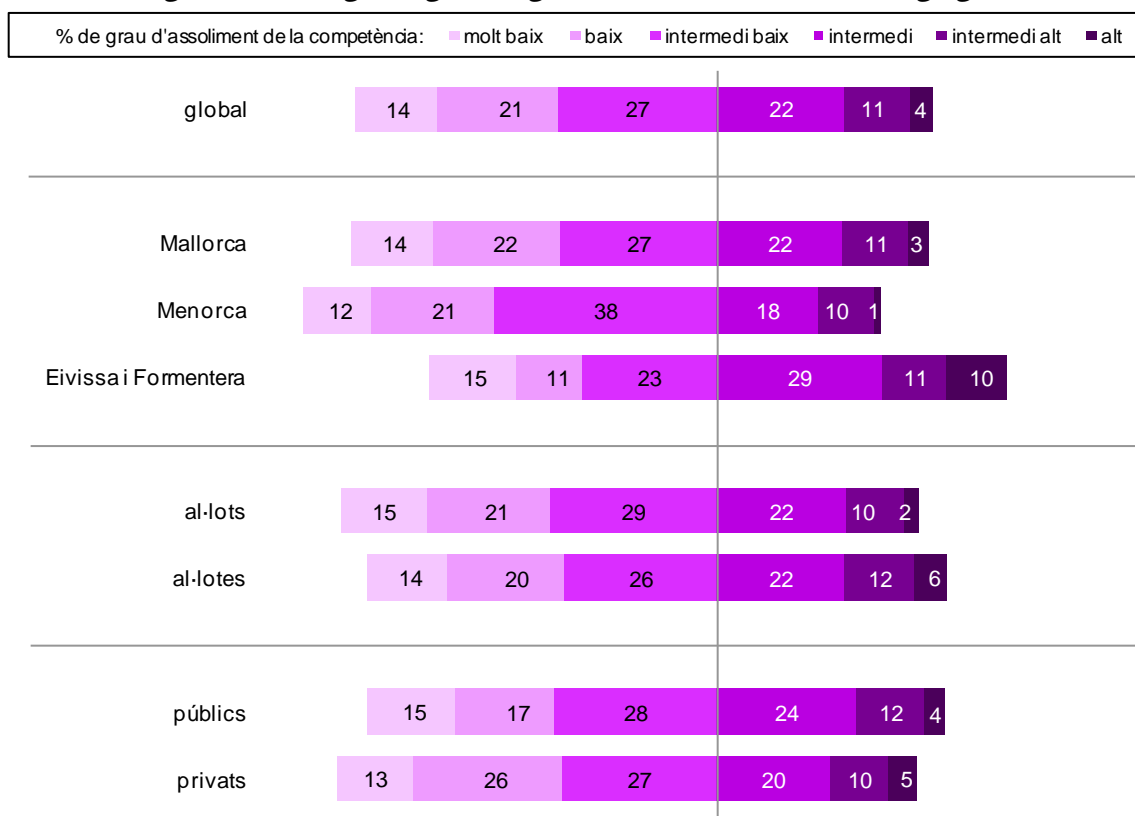
Destaca que el 35,1% de l'alumnat es troba en els graus d'assoliment baixos de la competència (graus *molt baix* i *baix*). Aquest alumnat necessitaria una atenció especial per tal d'arribar a consolidar la competència, però es troba al darrer curs de l'ensenyament obligatori. El 15,2% de l'alumnat se situa en els graus d'assoliment alts de la competència (menys de la meitat dels que estan en els baixos).

Percentatge d'alumnat per graus d'assoliment segons diferents variables de desagregació

Pel que fa a les distribucions de l'alumnat segons el grau d'assoliment per illes, que es pot observar al gràfic següent, la distribució de Menorca està desplaçada cap als graus d'assoliment més baixos de la competència i la d'Eivissa i Formentera cap als més alts. Destaca, en comparació de les altres illes, l'alt percentatge d'alumnat de Menorca que se situa en el grau *intermedi baix*, el 38%, i l'alt percentatge d'alumnat d'Eivissa i Formentera en el grau *alt*, el 10%.

Les al·lotes i els centres públics estan lleugerament desplaçats cap als graus més alts d'assoliment de la competència; els al·lots i els centres privats, lleugerament cap als més baixos.

Percentatge d'alumnat de 4t d'ESO per graus d'assoliment de la competència en comunicació lingüística en llengua anglesa, segons diferents variables de desagregació

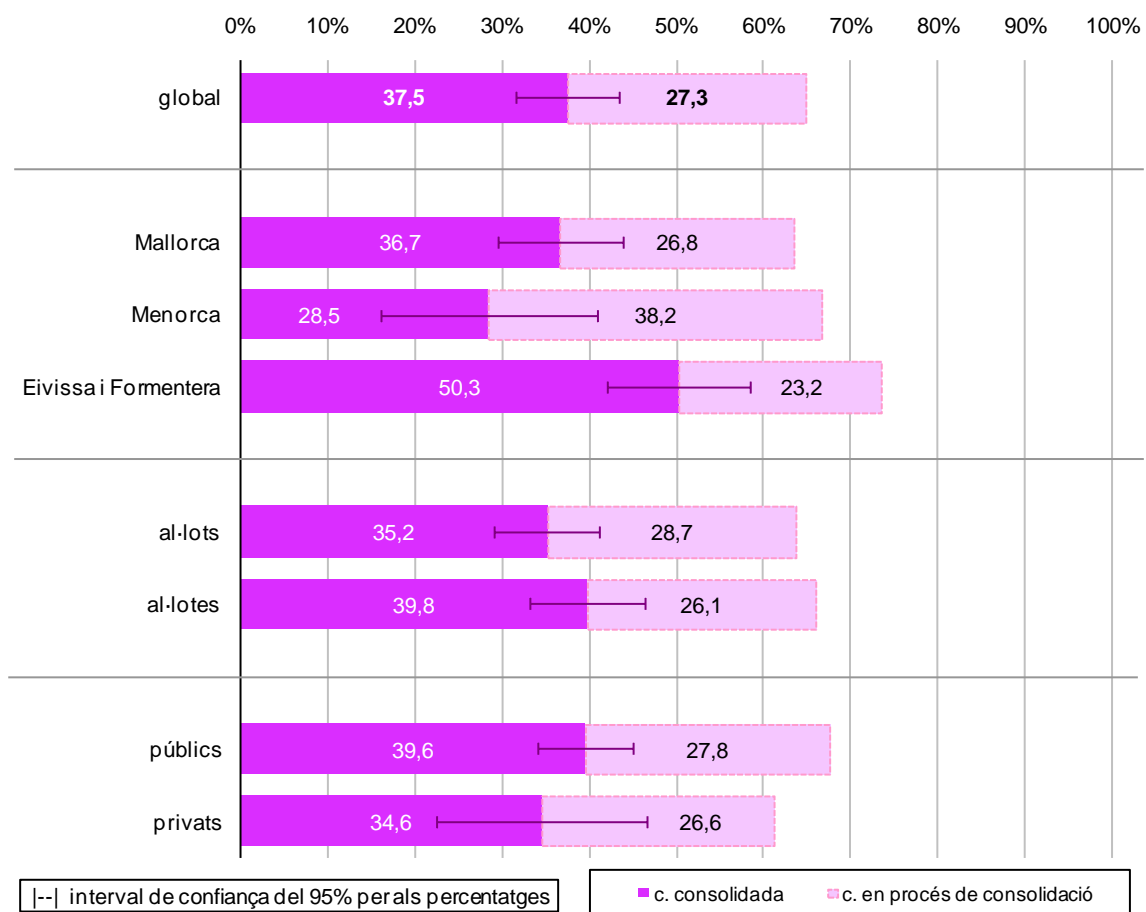
Percentatge d'alumnat amb la competència consolidada segons diferents variables de desagregació

Al gràfic següent, apareix el percentatge d'alumnat que ha consolidat la competència (graus d'assoliment *intermedi*, *intermedi alt* i *alt*) i el que està en *procés de consolidació* (grau d'assoliment *intermedi baix*), desagregats per illa, per sexe de l'alumnat i per titularitat dels centres.

El percentatge d'alumnat que consolida la competència comunicativa en llengua anglesa és del 37,5%. Si a aquest percentatge se li suma el d'alumnat en *procés de consolidació* (27,3%), resulta que el 64,8% de l'alumnat de 4t d'ESO té la competència consolidada o està a prop de consolidar-la.

El major percentatge de consolidació de la competència es dona a Eivissa i Formentera (50,3%), a les al·lotes (39,8%) i als centres públics (39,6%). La diferència entre Eivissa i Formentera i les altres illes és rellevant i estadísticament significativa. La diferència per sexe també és estadísticament significativa.

Percentatge d'alumnat de 4t d'ESO amb la competència en comunicació lingüística en llengua anglesa consolidada i en procés de consolidació segons diferents variables de desagregació

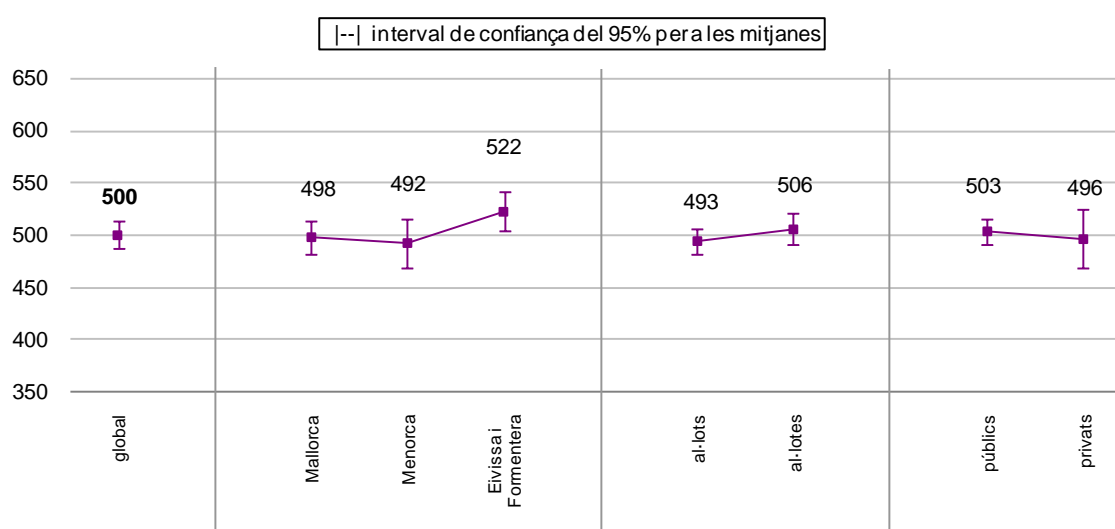

6.1.3. MITJANES GLOBALES DELS ALUMNES EN PUNTUACIONS TRI (CCL EN LLENGUA ANGLESA)

Puntuacions mitjanes TRI segons diferents variables de desagregació

Al gràfic següent, apareixen les puntuacions mitjanes en l'escala TRI del global de les Illes Balears (500 punts) i de les diferents desagregacions (illes, sexe de l'alumnat i titularitat dels centres). Aquesta informació permet situar la posició de cada resultat respecte de la mitjana global de les Illes Balears i comparar-les entre si.

Puntuacions mitjanes de l'alumnat de 4t d'ESO en la competència en comunicació lingüística en llengua anglesa segons diferents variables de desagregació

Igual que els obtinguts en la consolidació de la competència, els resultats més alts corresponen a Eivissa i Formentera (522 punts), a les al·lotes (506 punts) i als centres públics (503 punts). Les diferències que s'aprecien entre Eivissa i Formentera i les altres illes, i per sexe de l'alumnat són estadísticament significatives, però no per titularitat.

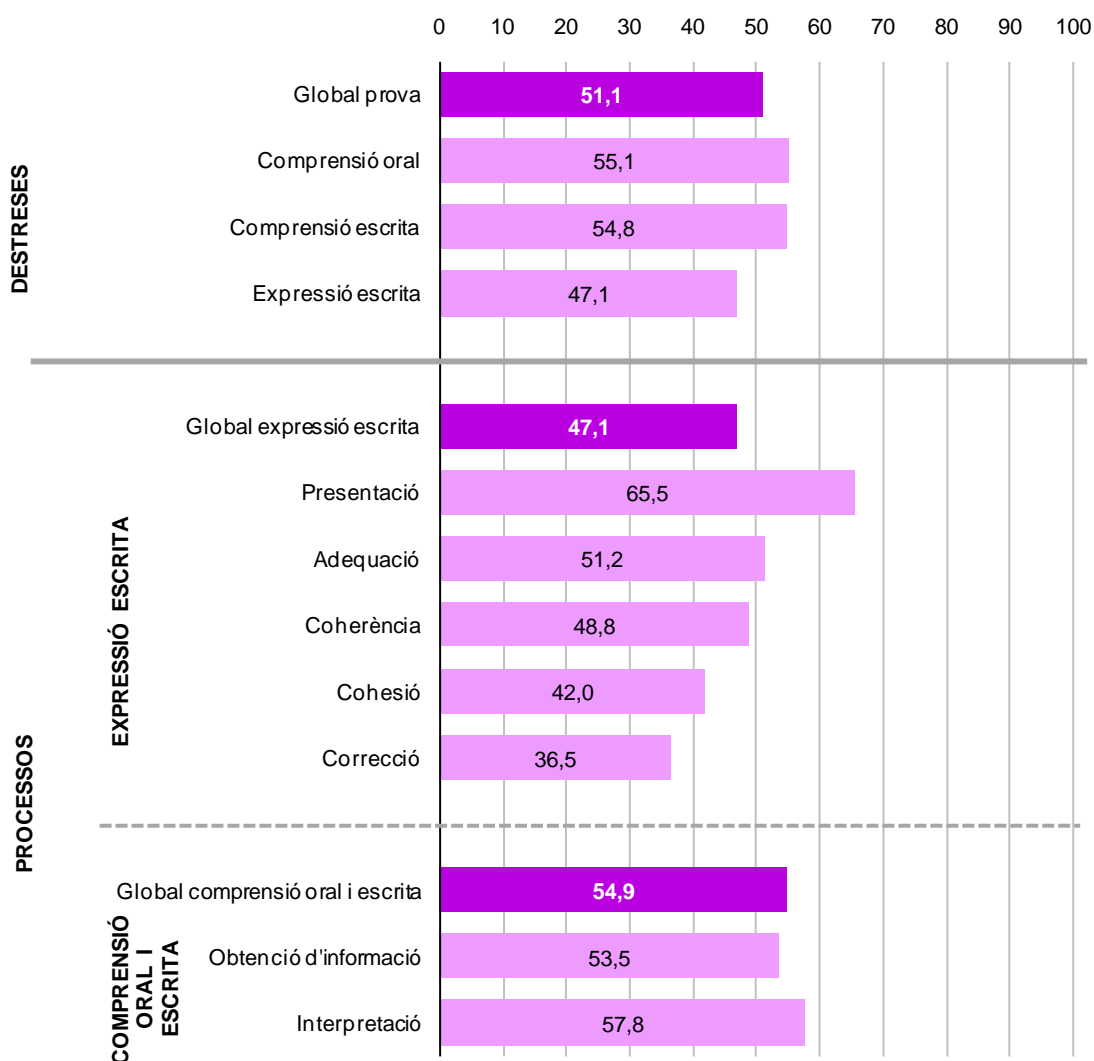
6.1.4. RESULTATS PER DESTRESES, PER PROCESSOS I PER ÍTEMS (CCL EN LLENGUA ANGLESA)

La competència en comunicació lingüística incorpora una referència a destreses diferents (*comprensió oral*, *comprensió escrita* i *expressió escrita*) i a processos d'expressió escrita (*presentació*, *adequació*, *coherència*, *cohesió* i *correcció*) i de comprensió oral i escrita (*obtenció d'informació* i *interpretació*). Els resultats per a cada destresa i per a cada procés cognitiu es donen en puntuacions mitjanes sobre cent i es mostren al gràfic següent. L'*expressió oral* no s'avaluà.

La mitjana global dels resultats en puntuacions sobre cent en aquesta competència és de 51,1 punts.

Al gràfic, es comprova que les puntuacions més elevades es donen en la *comprensió oral* (55,1 punts), en el procés de *presentació* (65,5 punts) de l'expressió escrita i en el procés d'*interpretació* (57,8 punts) de la comprensió oral i escrita.

Resultats globals en puntuacions sobre cent, per destreses i processos cognitius, en la competència en comunicació lingüística en llengua anglesa a 4t d'ESO

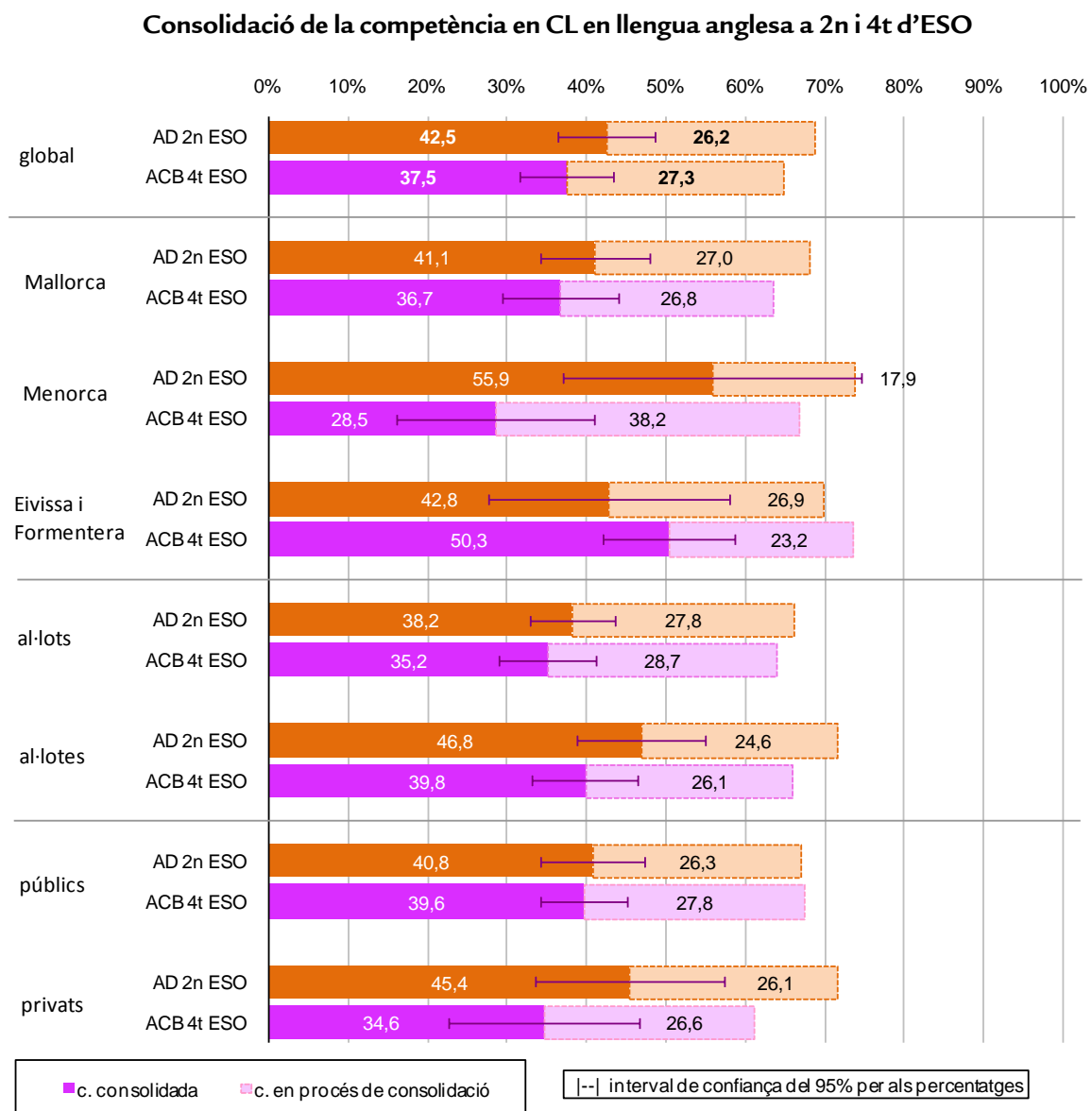

A més, s'ha realitzat una anàlisi dels ítems, de la qual es pot destacar:

- Els ítems tengueren, en general, un bon funcionament estadístic i estaven equilibrats pel que fa al nivell de dificultat. Per a l'explotació de dades, dels 60 ítems, se'n varen descartar dos de comprensió oral.
- El percentatge mitjà de no resposta als ítems va ser del 12,6% (el més alt de totes les competències avaluades). La mitjana dels percentatges de *no contesta* a les preguntes obertes va ser del 16,8% i de les tancades, el 4,2%.

6.1.5. COMPARACIÓ DE LA CONSOLIDACIÓ DE LA COMPETÈNCIA ENTRE 4T D'ESO I 2N D'ESO (CCL EN LLENGUA ANGLESA)

Al gràfic següent es mostra el percentatge d'alumnat que *consolida* la competència i el que està *en procés de consolidació* en cada una de les dues avaluacions, una a 2n d'ESO i l'altra a 4t d'ESO, realitzades ambdues en el curs 2011-2012, per tal de poder comparar els resultats. S'ha de tenir en compte que són alumnes diferents, de nivells també diferents i que s'han utilitzat proves distintes, per la qual cosa la comparació serveix, tan sols, per observar tendències.

El percentatge global d'alumnat que consolida la competència a 4t d'ESO és inferior al que ho fa a 2n d'ESO (avaluació de diagnòstic 2011-2012), encara que la diferència no és estadísticament significativa. L'única diferència estadísticament significativa es troba a Menorca, on la consolidació de l'alumnat de 4t d'ESO és molt inferior a la del de 2n d'ESO.

6.2. COMPETÈNCIA EN COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA EN LLENGUA CASTELLANA

6.2.1. DESCRIPTORS DELS NIVELLS DE COMPETÈNCIA (CCL EN LLENGUA CASTELLANA)

Al quadre següent, es mostren els coneixements i les destreses de la competència en cada un dels nivells establerts a l'escala TRI.

Descripció dels nivells TRI de la competència en comunicació lingüística en llengua castellana 4t ESO

Nivell 1 – 280 punts TRI
<ul style="list-style-type: none">
• Extreuen informació explícita, fàcil de localitzar, de textos orals i escrits.
• Identifiquen la intenció de textos orals i escrits.
• Identifiquen informació senzilla que no s'ajusta al contingut d'un text escrit.
• Identifiquen el significat d'una paraula d'un text escrit a partir del context.
• Identifiquen la procedència d'un text escrit.
• Identifiquen el destinatari d'un text escrit.
• Reconeixen la tipologia textual d'un text periodístic.
• Identifiquen la finalitat de presentar textos escrits de forma esquemàtica.
• Identifiquen la funció d'un determinat tipus de lletra.
• Identifiquen la funció de les imatges en un text escrit.
Nivell 2 – 370 punts TRI
<ul style="list-style-type: none">
• Extreuen informació explícita d'un text oral.
• Identifiquen una informació que no s'ajusta al contingut d'un text escrit.
• Localitzen la ubicació d'una informació determinada dins un text escrit.
• Identifiquen el significat d'una expressió d'un text escrit.
• Interpreten el significat d'una expressió d'un text escrit a partir del context.
• Fan inferències a partir de la informació d'un text escrit.
• Reconeixen el referent d'un pronom.
• Identifiquen la funció d'una determinada informació segons el lloc que ocupa en un text escrit.
• Reconeixen l'estructura en què es presenta la informació d'un text escrit.
• Reconeixen la relació comunicativa entre els dos interlocutors d'un text periodístic.
• Escriuen textos que es llegeixen amb una certa dificultat. Usen incorrectament els marges i fan algunes ratllades i errades ocasionals.
Nivell 3 (nivell de consolidació) – 460 punts TRI
<ul style="list-style-type: none">
• Identifiquen el significat d'una sigla a partir d'informació explícita d'un text oral.
• Extreuen informació explícita en un text escrit.
• Localitzen en un text escrit vocabulari sinònim d'un substantiu.
• Identifiquen l'apartat d'un text escrit que s'ajusta a uns continguts determinats.
• Identifiquen el sinònim d'una expressió d'un text escrit.
• Identifiquen una informació que no s'ajusta al contingut d'un text escrit, entre d'altres que hi apareixen molt disperses.

- Interpreten el significat d'una expressió d'un text escrit a partir de coneixements previs.
- Escriuen una frase sinònima a una altra apareguda en un text escrit.
- Interpreten la finalitat dels punts suspensius.
- Escriuen textos amb col·loquialismes i repeteixen paraules. Usen un vocabulari una mica pobre i no segueixen alguna de les instruccions que se'ls ha proporcionat.
- Escriuen textos en què l'estructura proposada presenta algunes mancances (no diferenciació clara de les parts del text, omissió d'informació, contradiccions i/o idees desordenades).
- Escriuen textos amb algunes errades de concordança (gènere i nombre, formes verbals); alguns problemes amb els connectors i amb els recursos de substitució lèxica i pronominal (repetició de connectors, enllaços pobres), i algun problema en l'ús dels signes de puntuació.

Nivell 4 – 570 punts TRI

- Identifiquen una informació que no concorda amb el contingut d'un text oral.
- Extreuen informació explícita difícil de localitzar en un text escrit.
- Identifiquen o escriuen un antònim d'una paraula de certa dificultat apareguda en un text escrit.
- Localitzen dins un text escrit un sinònim de certa dificultat.
- Interpreten l'ús especial de la majúscula d'una determinada paraula en un text escrit.
- Fan inferències de certa complexitat a partir de la informació que proporciona un text escrit.
- Escriuen textos amb bona presentació (nets i amb marges adequats) i lletra clara que no dificulta la lectura (pot aparèixer alguna ratllada o errada ocasional).
- Escriuen textos amb vocabulari ric i adequat al tema que es tracta, sense col·loquialismes. Segueixen les instruccions que se'ls ha proporcionat en relació amb la tipologia, modalitat textual, situació comunicativa i extensió.
- Escriuen textos amb sentit i estructura clara. Les idees són clares, rellevants i ordenades.
- Cometen de 0 a 6 errades en textos de 80 a 125 paraules.

Nivell 5 – 670 punts TRI

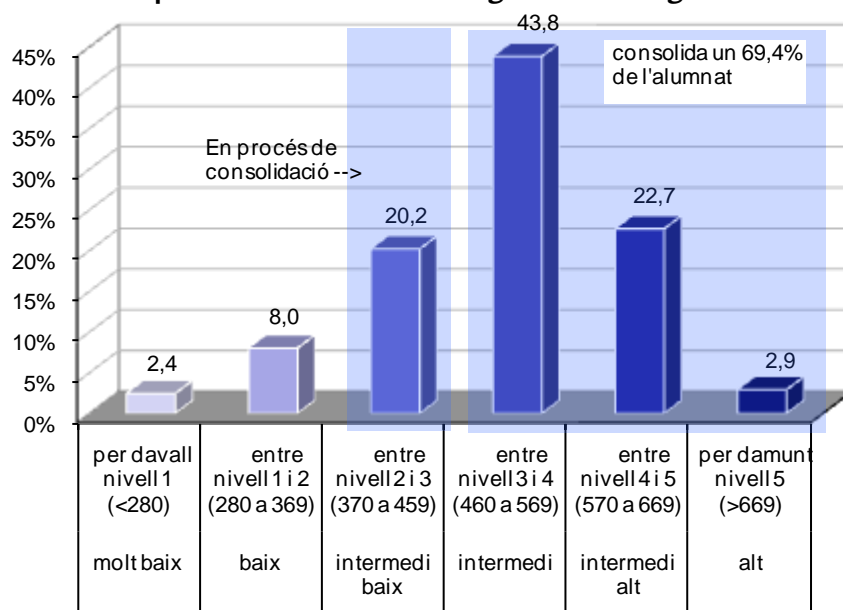
- Interpreten el significat d'un verb en una expressió complexa d'un text oral.
- Escriuen un resum d'un text oral.
- Defineixen el significat d'una paraula a partir del contingut d'un text escrit.
- Escriuen un altre títol alternatiu d'un text escrit.
- Argumenten una opinió a partir de determinada informació d'un text escrit.
- Escriuen textos amb concordança gramatical correcta (gènere, nombre i formes verbals). Usen correctament els connectors i empen recursos de substitució lèxica i pronominal. Empren correctament els signes de puntuació.

6.2.2. DISTRIBUCIÓ DE L'ALUMNAT PER GRAU D'ASSOLIMENT DE LA COMPETÈNCIA (CCL EN LLENGUA CASTELLANA)

Percentatge d'alumnat per graus d'assoliment

Al gràfic següent, es presenta el percentatge d'alumnat comprès entre els diferents nivells definits a l'escala TRI, que suposen sis graus diferents d'assoliment de la competència (molt baix, baix, intermedi baix, intermedi, intermedi alt i alt).

Percentatge d'alumnat de 4t d'ESO de les Illes Balears per graus d'assoliment de la competència en comunicació lingüística en llengua castellana

El 69,4% de l'alumnat consolida la competència en comunicació lingüística en llengua castellana, és a dir, se situa en els graus d'assoliment *intermedi* o superiors; i el 20,2% d'alumnes es troba en *procés de consolidació* (grau *intermedi baix* d'assoliment).

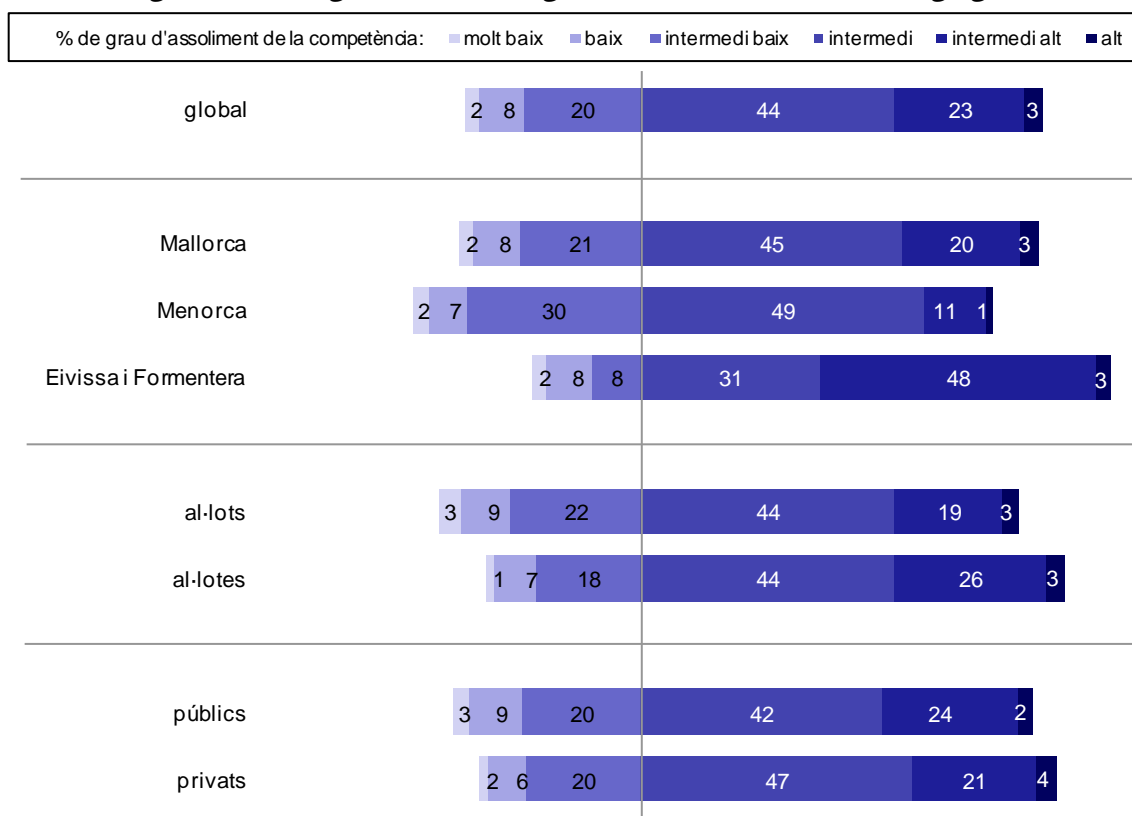
Destaca que el 10,4% de l'alumnat es troba en els graus d'assoliment baixos de la competència (graus *molt baix i baix*). Aquest alumnat necessitaria una atenció especial per tal d'arribar a consolidar la competència, però es troba al darrer curs de l'ensenyament obligatori. El 25,6% de l'alumnat se situa en els graus d'assoliment alts de la competència (més del doble dels que estan en els baixos).

Percentatge d'alumnat per graus d'assoliment segons diferents variables de desagregació

Pel que fa a les distribucions de l'alumnat segons el grau d'assoliment per illes, que es poden observar al gràfic següent, la distribució de Menorca està desplaçada cap als nivells baixos d'assoliment de la competència i la d'Eivissa i Formentera cap als més alts. Destaca, en comparació de les altres illes, el baix percentatge d'alumnat d'Eivissa i Formentera en el grau *intermedi* (31%) i l'alt percentatge en l'*intermedi alt* (48%).

Les al·lotes i els centres privats estan lleugerament desplaçats cap als graus més alts d'assoliment de la competència i els al·lots i els centres públics, lleugerament cap als més baixos.

Percentatge d'alumnat de 4t d'ESO per graus d'assoliment de la competència en comunicació lingüística en llengua castellana, segons diferents variables de desagregació

Percentatge d'alumnat amb la competència consolidada segons diferents variables de desagregació

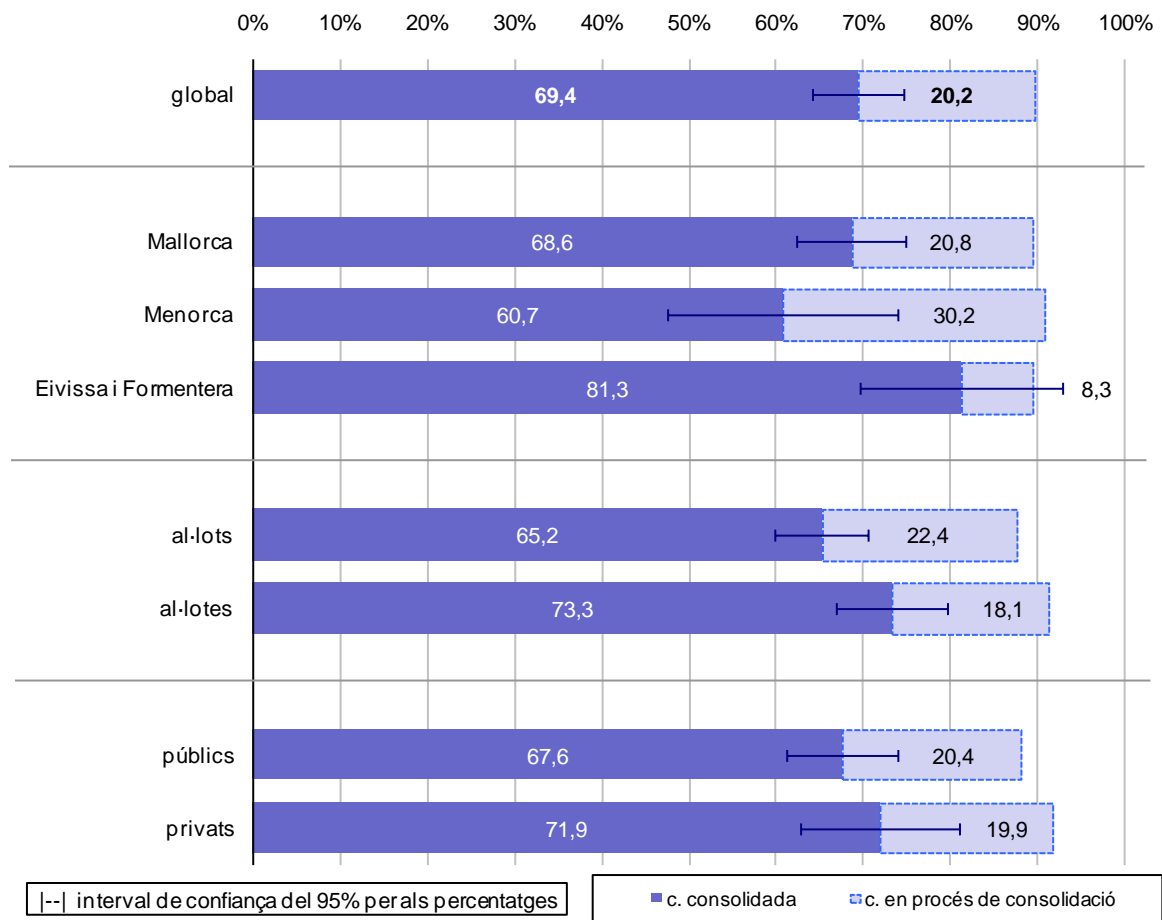
Al gràfic següent, apareix el percentatge d'alumnat que ha consolidat la competència (graus d'assoliment *intermedi*, *intermedi alt* i *alt*) i el que està *en procés de consolidació* (grau d'assoliment *intermedi baix*), desagregats per illa, per sexe de l'alumnat i per titularitat dels centres.

El percentatge d'alumnat que *consolida* la competència comunicativa en llengua castellana és del 69,4%. Si a aquest percentatge, se li suma el d'alumnat *en procés de consolidació* (20,2%), resulta que el 89,6% de l'alumnat de 4t d'ESO té la competència consolidada o està a prop de consolidar-la.

El major percentatge de consolidació de la competència es dona a Eivissa i Formentera (81,3%), a les al·lotes (73,3%) i als centres privats (71,9%). La diferència que es dona entre Eivissa i Formentera i les altres illes és rellevant i estadísticament significativa. La diferència per sexe també és estadísticament significativa, no així per titularitat.

Percentatge d'alumnat de 4t d'ESO amb la competència en comunicació lingüística en llengua castellana consolidada i en procés de consolidació, segons diferents variables de desagregació

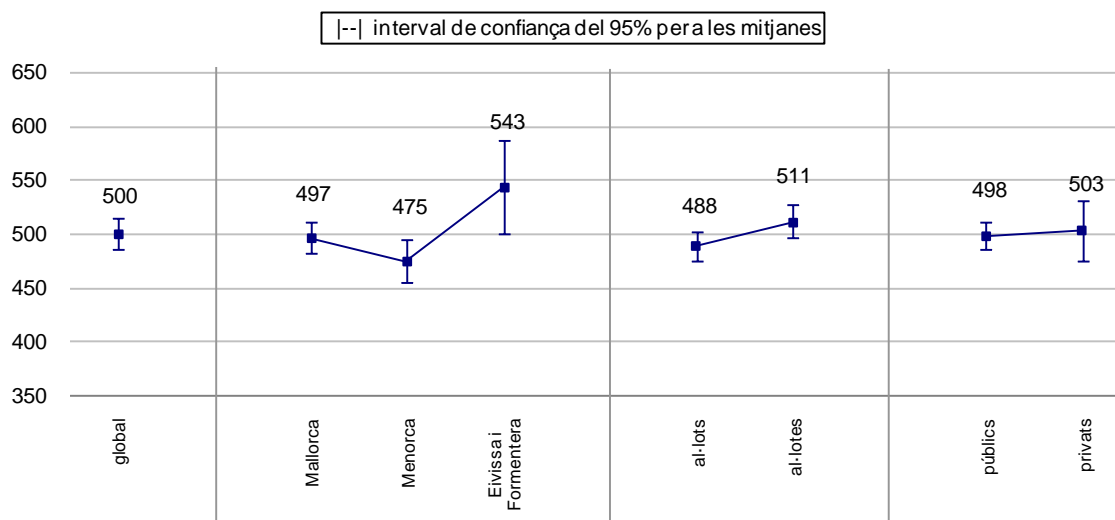

6.2.3. MITJANES GLOBALES DELS ALUMNES EN PUNTUACIONS TRI (CCL EN LLENGUA CASTELLANA)

Puntuacions mitjanes TRI de l'alumnat segons diferents variables de desagregació

Al gràfic següent, apareixen les puntuacions mitjanes a l'escala TRI del global de les Illes Balears (500 punts) i de les diferents desagregacions (illes, sexe de l'alumnat i titularitat dels centres). Aquesta informació permet situar la posició de cada resultat respecte de la mitjana global de les Illes Balears i comparar-les entre si.

Puntuacions mitjanes de l'alumnat de 4t ESO en la competència en comunicació lingüística en llengua castellana segons diferents variables de desagregació

Igual que a la consolidació de la competència, els resultats més alts corresponen a Eivissa i Formentera (543 punts), a les al·lotes (511 punts), als centres privats (503 punts). Les diferències que s'aprecien entre Eivissa i Formentera i les altres illes, i per sexe de l'alumnat, són estadísticament significatives, però no per titularitat.

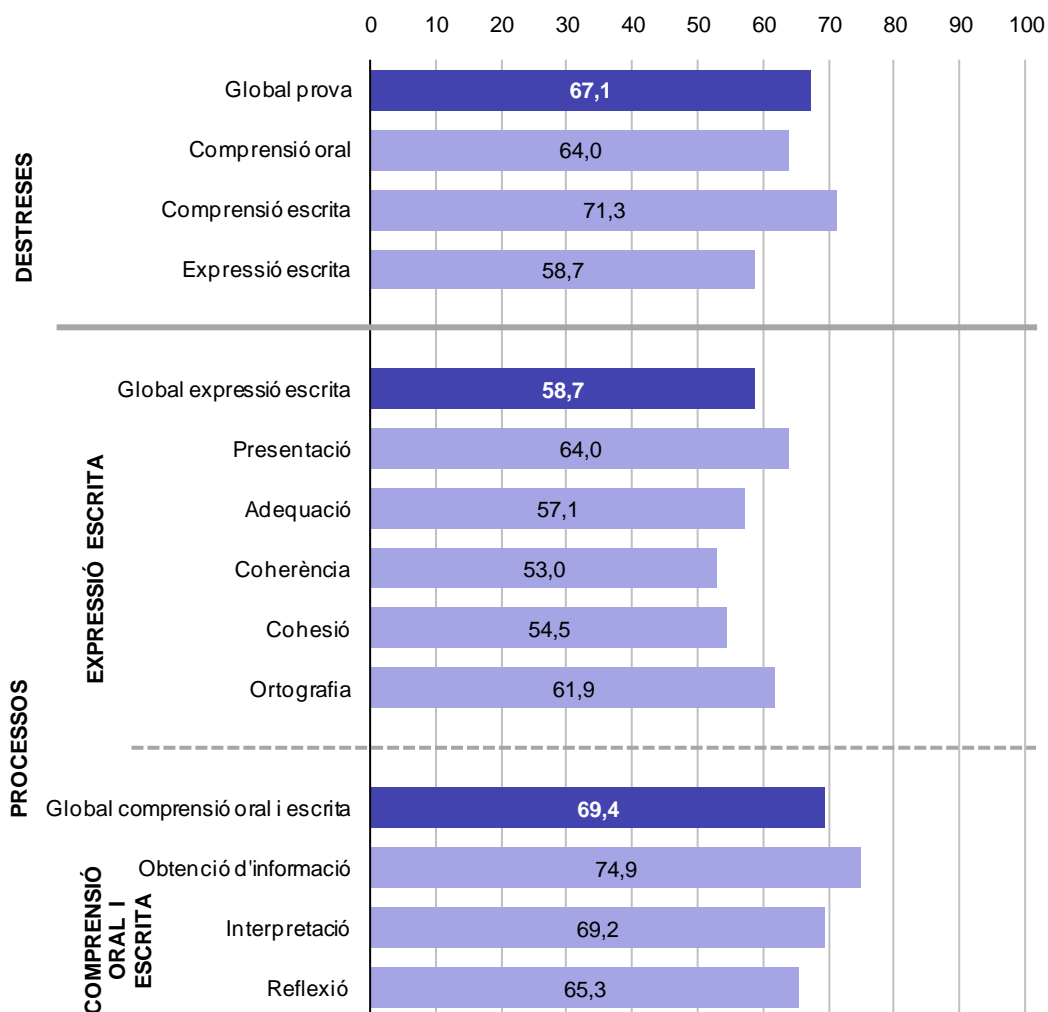
6.2.4. RESULTATS PER DESTRESSES, PER PROCESSOS I PER ÍTEMS (CCL EN LLENGUA CASTELLANA)

La competència en comunicació lingüística incorpora una referència a destreses diferents (*comprensió oral, comprensió escrita i expressió escrita*) i a processos d'expressió escrita (*presentació, adequació, coherència, cohesió i ortografia*) i de comprensió oral i escrita (*obtenció d'informació, interpretació i reflexió*). Els resultats per a cada destresa i per a cada procés cognitiu es donen en puntuacions mitjanes sobre cent i es mostren al gràfic següent. L'*expressió oral* no s'avaluà.

La mitjana global dels resultats en puntuacions sobre cent en aquesta competència és de 67,1 punts.

Al gràfic, es comprova que les puntuacions més elevades es donen en la *comprensió escrita* (71,3 punts), en el procés de *presentació* de l'expressió escrita (64,0 punts) i en el procés d'*obtenció d'informació* (74,9 punts) de la comprensió oral i escrita.

Resultats globals en puntuacions sobre cent, per destreses i processos cognitius, en la competència en comunicació lingüística en llengua castellana a 4t d'ESO

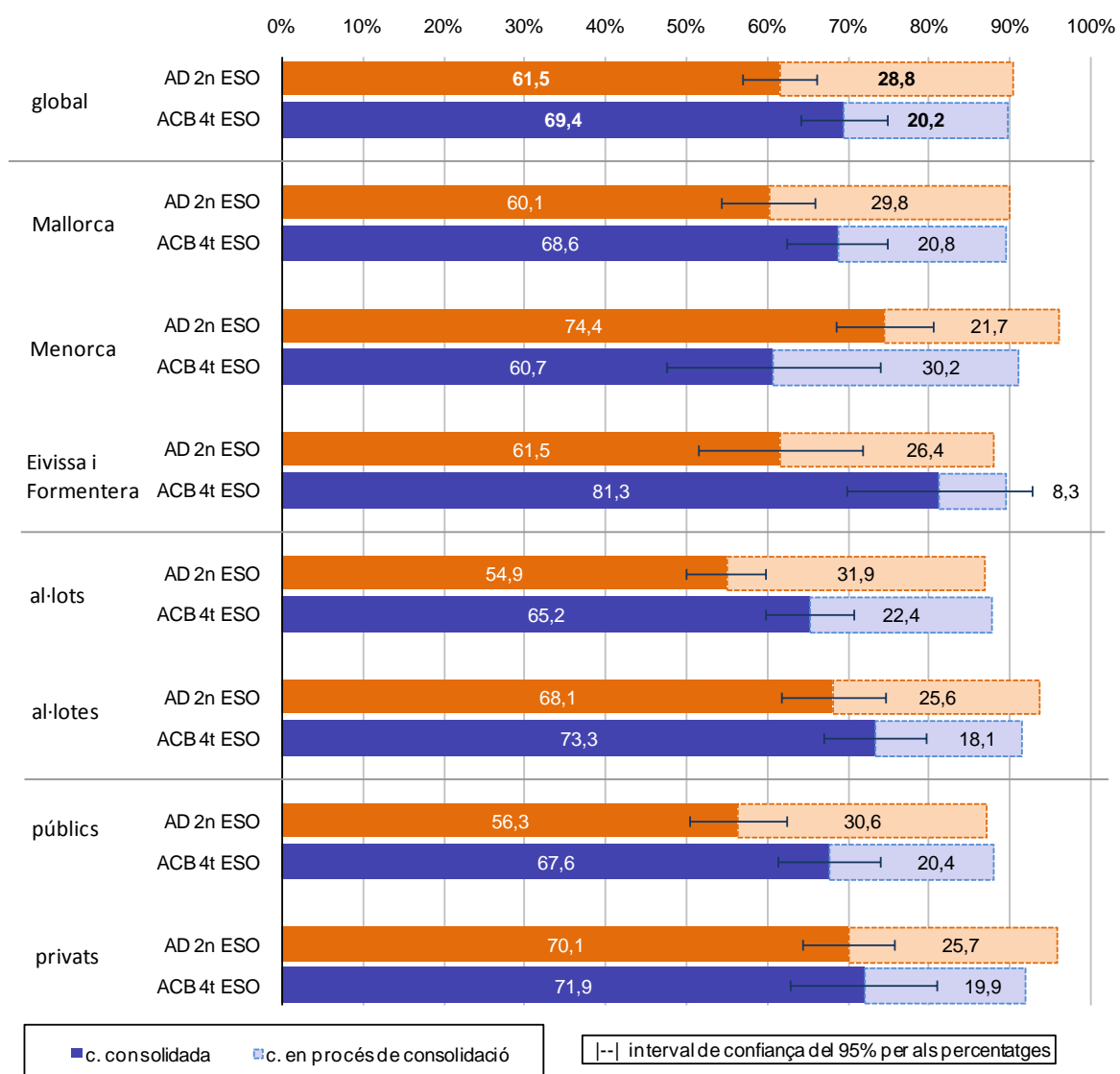
A més, s'ha realitzat una anàlisi dels ítems, de la qual es pot destacar:

- Els ítems tengueren, en general, un bon funcionament estadístic i estaven equilibrats pel que fa al grau de dificultat. Per a l'explotació de dades, dels setanta-un ítems, se'n varen descartar dos de comprensió escrita.
- El percentatge mitjà de no resposta als ítems va ser del 2,9% (el més baix de totes les competències avaluades). La mitjana dels percentatges de *no contesta* a les preguntes obertes va ser del 4,9% (el més baix de totes les competències avaluades) i el de les tancades, de l'1,6%.

6.2.5. COMPARACIÓ DE LA CONSOLIDACIÓ DE LA COMPETÈNCIA ENTRE 4T D'ESO I 2N D'ESO (CCL EN LLENGUA CASTELLANA)

Al gràfic següent es mostra el percentatge d'alumnat que *consolida* la competència i el que està *en procés de consolidació* en cada una de les dues avaluacions, una a 2n d'ESO i l'altra a 4t d'ESO, realitzades ambdues en el curs 2011-2012, per tal de poder comparar els resultats. S'ha de tenir en compte que són alumnes diferents, de nivells també diferents i que s'han utilitzat proves distintes, per la qual cosa la comparació serveix, tant sols, per observar tendències.

Consolidació de la competència en CL en llengua castellana a 2n i 4t d'ESO

El percentatge global d'alumnes que consolida la competència a 4t d'ESO és superior al que ho fa a 2n d'ESO, de forma estadísticament significativa. Per contra, el percentatge d'alumnat en procés de consolidació és inferior a 4t d'ESO

i, així, la suma dels percentatges de *consolidació* i *en procés de consolidació* en les dues avaluacions està al voltant del 90%.

Per illes, cal destacar que Menorca és l'única desagregació en què el percentatge de consolidació a 4t d'ESO és inferior al de 2n d'ESO i, a més, de forma estadísticament significativa. Igualment, cal fer notar la diferència considerable, propera als 20 punts percentuals, en el percentatge de consolidació a Eivissa i Formentera (el 61,5% de 2n d'ESO, front al 81,3% de 4t d'ESO), que és, a més de rellevant, estadísticament significativa.

Per titularitat, destaca que el percentatge de consolidació en els centres públics és 11,3 punts percentuals més alt a 4t d'ESO (el 56,3% de 2n d'ESO, front al 67,6% de 4t d'ESO), diferència que és estadísticament significativa; mentre que als centres privats la diferència entre les dues avaluacions no és estadísticament significativa.

6.3. COMPETÈNCIA EN COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA EN LLENGUA CATALANA

6.3.1. DESCRIPTORS DELS NIVELLS DE COMPETÈNCIA (CCL EN LLENGUA CATALANA)

Al quadre següent, es mostren els coneixements i les destreses de la competència en cada un dels nivells establerts a l'escala TRI.

Descripció dels nivells TRI de la competència en comunicació lingüística en llengua catalana 4t ESO

Nivell 1 – 320 punts TRI
<ul style="list-style-type: none">
• Identifiquen el destinatari d'un text divulgatiu oral.
• Identifiquen l'objectiu d'un text divulgatiu oral.
• Extreuen informació explícita fàcil de localitzar en un text discontinu.
• Extreuen informació explícita en un text escrit.
• Detecten una informació explícita que apareix en un mapa d'un text escrit.
• Detecten una informació discordant entre d'altres verídiques aparegudes a diferents apartats d'un text.
• Fan una inferència senzilla en un text escrit.
• Localitzen l'apartat on surten verbs d'obligació en un text escrit.
• Localitzen informació sinònima senzilla en un text escrit.
• Identifiquen com ve presentada la informació en un text discontinu.
• Identifiquen el destinatari d'un text escrit.
• Reconeixen la funció d'un subtítol en un text escrit.
• Indiquen la finalitat amb què s'utilitza una graella en un text escrit.
Nivell 2 – 380 punts TRI
<ul style="list-style-type: none">
• Extreuen informació explícita en un text oral.
• Interpreten informació d'un text escrit.
• Interpreten en un text escrit el significat d'una paraula a partir del context.
• Interpreten el significat d'una expressió apareguda en un text escrit.
• Interpreten la informació de la llegenda d'un mapa en un text escrit discontinu.
• Identifiquen la informació que no apareix en un text escrit, entre d'altres que hi apareixen explícitament.
• Localitzen informació sinònima en un text escrit.
• Identifiquen la intenció principal d'un text escrit.
• Escriuen un altre títol alternatiu que reflecteix el contingut d'un text escrit.
• Identifiquen la funció d'una aposició que apareix a un text escrit.
Nivell 3 (nivell de consolidació) – 460 punts TRI
<ul style="list-style-type: none">
• Extreuen informació explícita molt concreta d'un text oral.
• Extreuen informació explícita difícil de localitzar en un text escrit
• Extreuen diverses informacions explícites d'un text escrit.
• Localitzen una informació que s'avé amb la informació explícita donada en un text escrit.
• Extreuen informació explícita difícil de localitzar en un text escrit

- Fan inferències a partir de diverses informacions d'un text escrit.
- Argumenten una elecció a partir de la informació que es dona en un text escrit.
- Identifiquen una informació, entre d'altres semblants, que no es correspon amb el contingut d'un text escrit.
- Identifiquen en un text escrit el significat d'una frase de vocabulari complex a partir del context.
- Identifiquen l'antònim d'una paraula de vocabulari específic d'un text escrit.
- Identifiquen l'objectiu principal d'un text escrit discontinu.
- Identifiquen la localització de determinada informació en l'estructura d'un text escrit.
- Indiquen la finalitat de l'ús de les imatges en un text escrit.
- Justifiquen la utilització de determinats elements textuais (punts suspensius dins claudàtors / asterisc).
- Escriuen textos amb col·loquialismes i repeteixen paraules. Usen un vocabulari una mica pobre i no segueixen alguna de les instruccions que se'ls ha proporcionat.
- Escriuen textos en què l'estructura proposada presenta algunes mancances (no diferenciació clara de les parts del text, omissió d'informació, contradiccions i/o idees desordenades).
- Escriuen textos amb algunes errades de concordança (gènere i nombre); alguns problemes amb els connectors i amb els recursos de substitució lèxica i pronominal (repetició de connectors, enllaços pobres), i algun problema en l'ús dels signes de puntuació.
- Cometen de 0 a 7 errades en textos de 50 a 80 paraules i de 7 a 12 errades, en textos de 80 a 125 paraules.

Nivell 4 – 560 punts TRI

- Interpreten el sentit figurat d'una expressió en un text oral.
- Interpreten en un text escrit el significat d'una expressió de lèxic específic a partir del context.
- Identifiquen una informació complexa que no concorda amb un text escrit.
- Resumeixen un text escrit a partir de les idees principals.
- Seleccionen la seqüència que es correspon amb l'estructura d'un text escrit.
- Identifiquen la funció d'una determinada organització de la informació en un text escrit.
- Escriuen textos amb bona presentació (nets i amb marges adequats) i lletra clara que no dificulta la lectura (pot aparèixer alguna ratllada o errada ocasional).
- Escriuen textos amb vocabulari ric i adequat al tema que es tracta, sense col·loquialismes. Segueixen les instruccions que se'ls ha proporcionat en relació amb la tipologia, modalitat textual, situació comunicativa i extensió.
- Escriuen textos amb sentit i estructura clara. Les idees són clares, rellevants i ordenades.
- Cometen de 0 a 6 errades en textos de 80 a 125 paraules.

Nivell 5 – 670 punts TRI

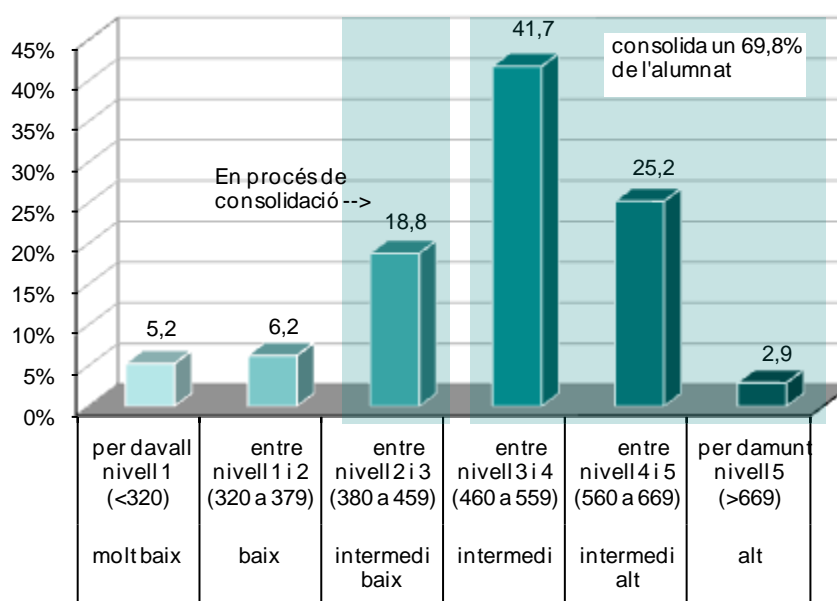
- Identifiquen la tipologia o modalitat textual d'un text divulgatiu oral.
- Localitzen diverses informacions sinònimes en un text escrit.
- Identifiquen l'antònim d'una paraula de vocabulari molt específic.
- Interpreten en un text escrit el significat d'una expressió de lèxic molt específic a partir del context.
- Substitueixen diverses paraules de vocabulari molt específic en una frase sense alterar-ne el significat.
- Escriuen textos amb concordança gramatical correcta (gènere, nombre i formes verbals). Usen correctament els connectors i empen recursos de substitució lèxica i pronominal. Empren correctament els signes de puntuació.

6.3.2. DISTRIBUCIÓ DE L'ALUMNAT PER GRAU D'ASSOLIMENT DE LA COMPETÈNCIA (CCL EN LLENGUA CATALANA)

Percentatge d'alumnat per graus d'assoliment

Al gràfic següent, es presenta el percentatge d'alumnat comprès entre els diferents nivells definits en l'escala TRI, que suposen sis graus d'assoliment de la competència (molt baix, baix, intermedi baix, intermedi, intermedi alt i alt).

Percentatge d'alumnat de 4t d'ESO de les Illes Balears per graus d'assoliment de la competència en comunicació lingüística en llengua catalana

El 69,8% de l'alumnat consolida la competència en comunicació lingüística en llengua catalana, és a dir, se situa en els graus d'assoliment *intermedi* o superiors; i el 18,8% es troba en *procés de consolidació* (grau *intermedi baix* d'assoliment).

Destaca que el 28,1% de l'alumnat es troba en els graus d'assoliment alts de la competència, més del doble dels que estan en els dos graus més baixos, l'11,4%. Aquest darrer necessitaria una atenció especial per tal d'arribar a consolidar la competència, però es troba al darrer curs de l'ensenyament obligatori.

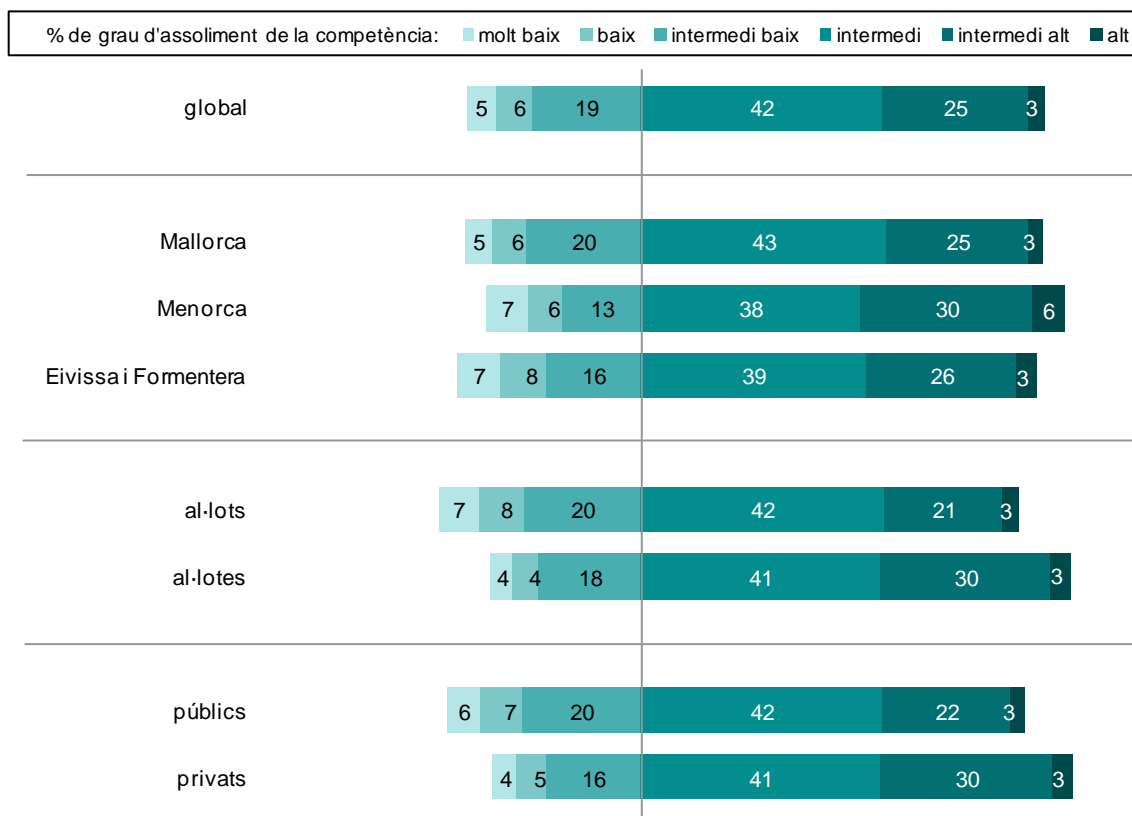
Percentatge d'alumnat per graus d'assoliment segons diferents variables de desagregació

Pel que fa a les distribucions de l'alumnat segons el grau d'assoliment de la competència per illes, que es pot observar al gràfic següent, la distribució de Menorca està desplaçada cap als graus d'assoliment més alts de la competència i la d'Eivissa i Formentera cap als més baixos.

Les al·lotes i els centres privats, estan lleugerament desplaçats cap als graus més alts d'assoliment de la competència i els al·lots i els centres públics, lleugerament cap als més baixos.

Percentatge d'alumnat de 4t d'ESO per graus d'assoliment de la competència en comunicació lingüística en llengua catalana, segons diferents variables de desagregació

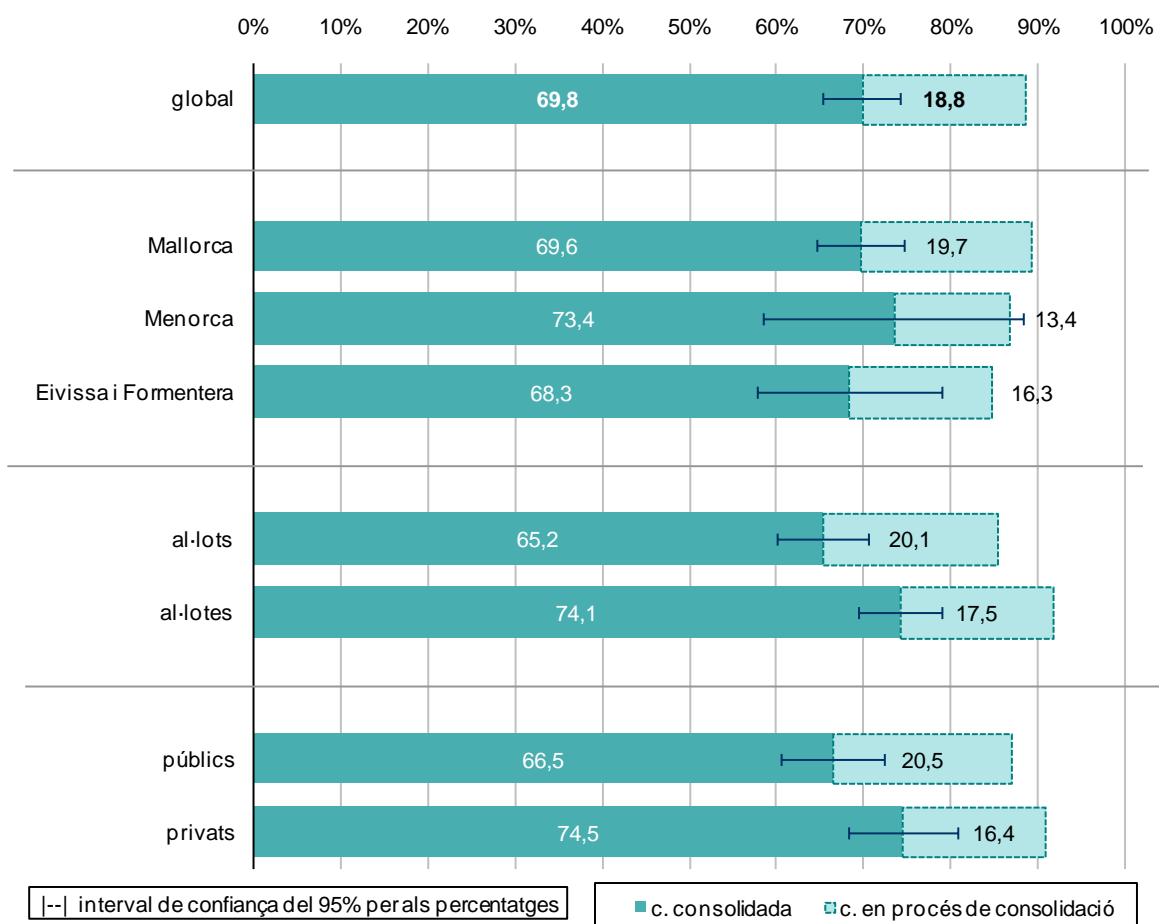
Percentatge d'alumnat amb la competència consolidada i en procés de consolidació segons diferents variables de desagregació

Al gràfic següent, apareix el percentatge d'alumnat que ha consolidat la competència (graus d'assoliment *intermedi*, *intermedi alt* i *alt*) i el que està en *procés de consolidació* (grau d'assoliment *intermedi baix*), desagregats per illa, per sexe de l'alumnat i per titularitat dels centres.

El percentatge d'alumnat que consolida la competència comunicativa en llengua catalana és del 69,8%, resultat molt semblant al de la competència comunicativa en llengua castellana (69,4%). Si a aquest percentatge se li suma el d'alumnat *en procés de consolidació* (18,8%), resulta que el 88,6% de l'alumnat de 4t d'ESO té la competència consolidada o està a prop de consolidar-la.

El major percentatge de consolidació de la competència es dona a Menorca (73,4%), a les al·lotes (74,1%) i als centres privats (74,5%). Les diferències per sexe i per titularitat són estadísticament significatives, però per illes no.

Percentatge d'alumnat de 4t d'ESO amb la competència en comunicació lingüística en llengua catalana consolidada i en procés de consolidació segons diferents variables de desagregació

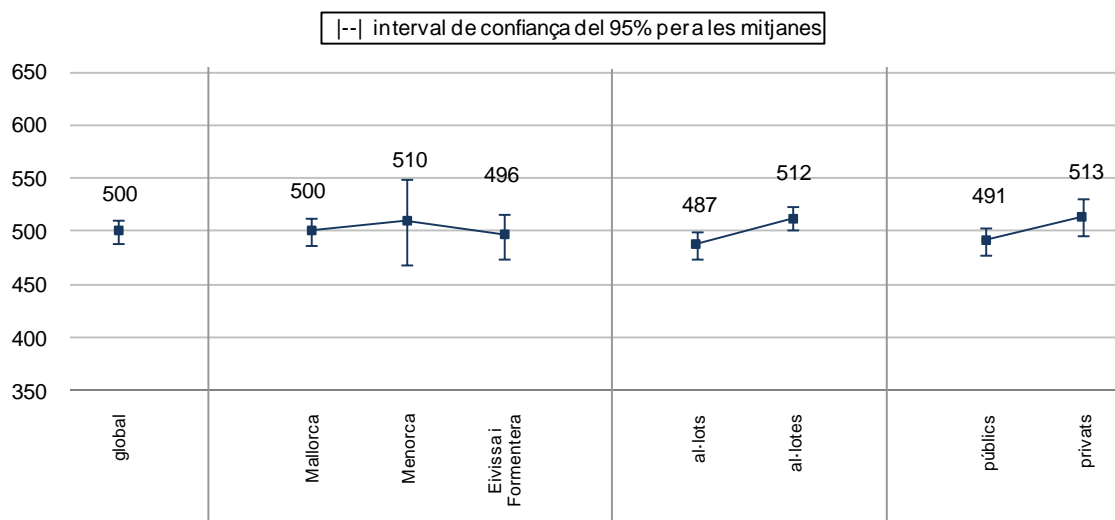

6.3.3. MITJANES GLOBALES DELS ALUMNES EN PUNTUACIONS TRI (CCL EN LLENGUA CATALANA)

Puntuacions mitjanes de l'alumnat segons diferents variables de desagregació

Al gràfic següent, apareixen les puntuacions mitjanes en l'escala TRI del global de les Illes Balears (500) i de les diferents desagregacions (illes, sexe de l'alumnat i titularitat dels centres). Aquesta informació permet situar la posició de cada dada respecte de la mitjana global de les Illes Balears i comparar-les entre si.

Puntuacions mitjanes de l'alumnat de 4t d'ESO en la competència en comunicació lingüística en llengua catalana, segons diferents variables de desagregació

Els resultats més alts corresponen a Menorca (510 punts), a les al·lotes (512 punts) i als centres privats (513 punts). Les diferències que s'aprecien per sexe de l'alumnat i per titularitat dels centres són estadísticament significatives, però no per illes, com també passa en els percentatges de consolidació de la competència.

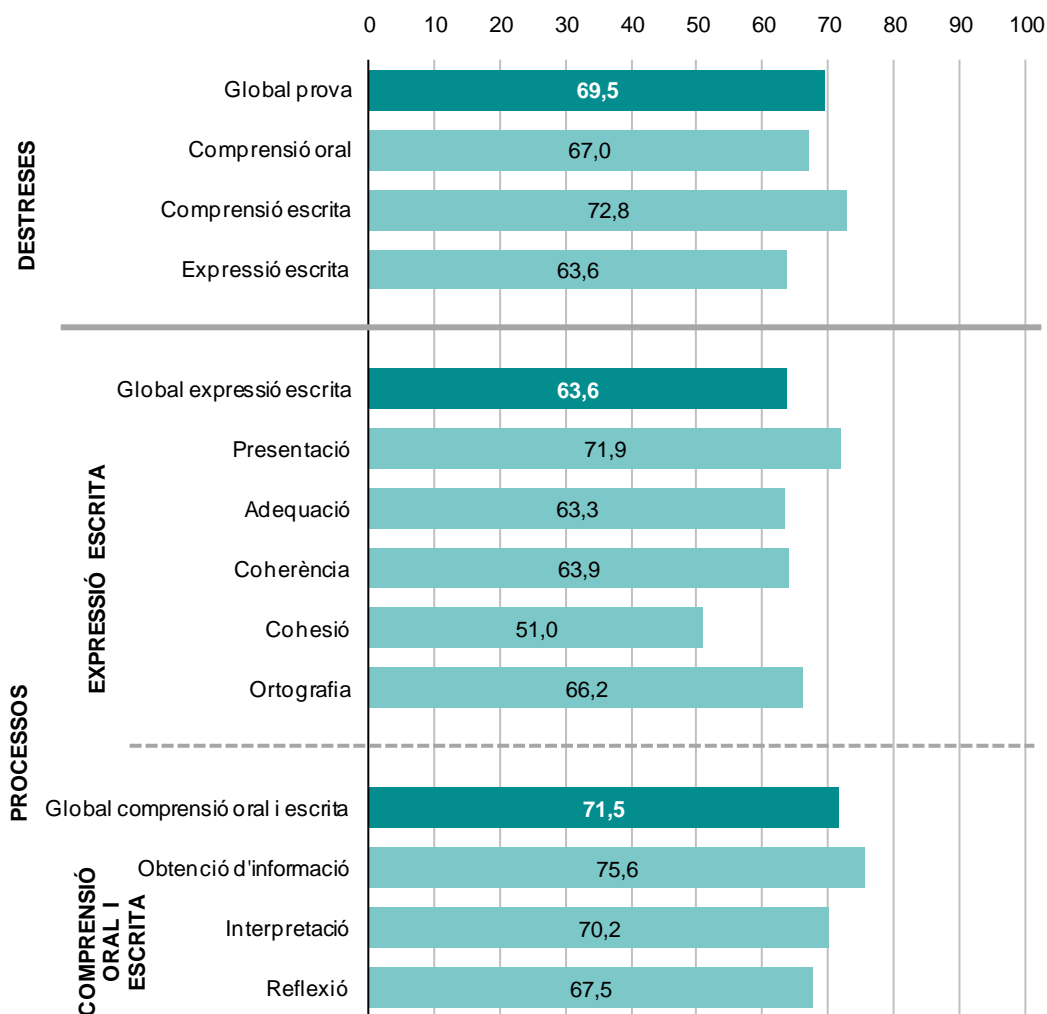
6.3.4. RESULTATS PER DESTRESES, PER PROCESSOS COGNITIUS I PER ÍTEMS (CCL EN LLENGUA CATALANA)

La competència en comunicació lingüística incorpora una referència a destreses diferents (*comprensió oral*, *comprensió escrita* i *expressió escrita*) i a processos d'expressió escrita (*presentació*, *adequació*, *coherència*, *cohesió* i *correcció*) i de comprensió oral i escrita (*obtenció d'informació* i *interpretació*). Els resultats per a cada destresa i per a cada procés cognitiu es donen en puntuacions mitjanes sobre cent i es mostren al gràfic següent. L'*expressió oral* no s'avaluà.

La mitjana global dels resultats en puntuacions sobre cent en aquesta competència és de 69,5 punts.

Al gràfic, es comprova que les puntuacions més elevades es donen, com en la competència comunicativa en llengua castellana, en la *comprensió escrita* (72,8 punts), en el procés d'expressió escrita de *presentació* (71,9 punts) i en el procés de comprensió oral i escrita d'*obtenció d'informació* (75,6 punts).

Resultats globals en puntuacions sobre cent, per destreses i processos cognitius, en la competència en comunicació lingüística en llengua catalana a 4t d'ESO

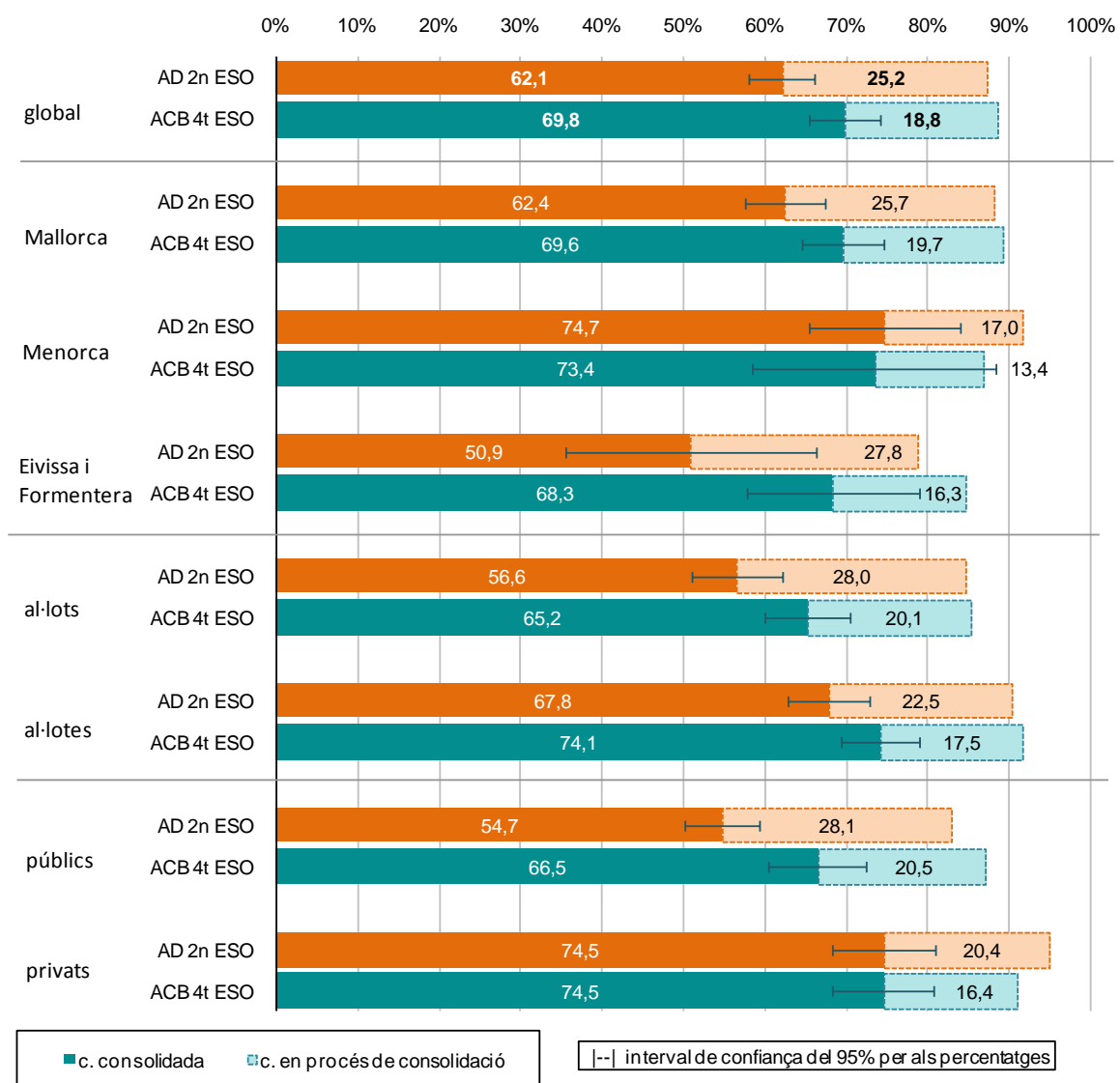
A més, s'ha realitzat una anàlisi dels ítems, de la qual es pot destacar:

- Els 71 ítems tengueren, en general, un bon funcionament estadístic i estaven equilibrats pel que fa al grau de dificultat.
- El percentatge mitjà de no resposta als ítems va ser del 3,6%. La mitjana dels percentatges de *no contesta* a les preguntes obertes va ser del 7,5% i el de les tancades, de l'1,4%. Aquest darrer és el més baix de totes les competències avaluades.

6.3.5. COMPARACIÓ DE LA CONSOLIDACIÓ DE LA COMPETÈNCIA ENTRE 4T D'ESO I 2N D'ESO (CCL EN LLENGUA CATALANA)

Al gràfic següent es mostra el percentatge d'alumnat que *consolida* la competència i el que està *en procés de consolidació* en cada una de les dues avaluacions, una a 2n d'ESO i l'altra a 4t d'ESO, realitzades ambdues en el curs 2011-2012, per tal de poder comparar els resultats. S'ha de tenir en compte que són alumnes diferents, de nivells també diferents i que s'han utilitzat proves distintes, per la qual cosa la comparació serveix, tant sols, per observar tendències.

Consolidació de la competència en CL en llengua catalana a 2n i 4t d'ESO

El percentatge global d'alumnes que consolida la competència a 4t d'ESO és superior al que ho fa a 2n d'ESO, de forma estadísticament significativa. Per contra, el percentatge d'alumnat en procés de consolidació és inferior a 4t d'ESO

i, així, la suma dels percentatges de *consolidació* i *en procés de consolidació* en les dues avaluacions està prop del 90%.

Per illes, cal destacar que Menorca és l'única desagregació en què el percentatge de consolidació a 4t d'ESO no difereix del de 2n d'ESO de forma estadísticament significativa. Igualment, cal fer notar la diferència considerable, propera als 17 punts percentuals, en el percentatge de consolidació a Eivissa i Formentera (el 50,9% de 2n d'ESO, front al 68,3% de 4t d'ESO), que és, a més de rellevant, estadísticament significativa.

Per titularitat, destaca que el percentatge de consolidació en els centres públics és 11,8 punts percentuals més alt a 4t d'ESO (el 54,7% de 2n d'ESO, front al 66,5% de 4t d'ESO), diferència que és estadísticament significativa; mentre que als centres privats el resultat és el mateix per a les dues avaluacions.

6.4. COMPETÈNCIA MATEMÀTICA

6.4.1. DESCRIPTORS DELS NIVELLS DE COMPETÈNCIA (C MATEMÀTICA)

Al quadre següent, es mostren els coneixements i les destreses de la competència en cada un dels nivells establerts a l'escala TRI.

Descripció dels nivells TRI de la competència matemàtica 4t d'ESO

Nivell 1 – 320 punts TRI
<ul style="list-style-type: none">
• Obtenen informació directa d'un gràfic de barres de dues sèries de dades.
• Distingeixen entre gràfica creixent i gràfica decreixent.
Nivell 2 – 415 punts TRI
<ul style="list-style-type: none">
• Resolen problemes d'operacions amb nombres enters.
• Reconeixen les figures geomètriques planes més bàsiques.
• Reconeixen la forma cilíndrica en objectes quotidians.
• Obtenen informació d'un gràfic de barres de dues sèries de dades, que requereix fer una operació numèrica molt evident.
• Calculen la mitjana d'un grup de dades.
Nivell 3 (nivell de consolidació) - 530 punts TRI
<ul style="list-style-type: none">
• Identifiquen nombres grans expressats en notació científica.
• Resolen problemes que consisteixen en calcular una dècima part d'una quantitat.
• Resolen problemes de magnituds proporcionals per reducció a la unitat o amb regles de tres.
• Calculen un percentatge d'una quantitat per extreure informació d'un gràfic de dades.
• Calculen increments percentuals d'una quantitat en una situació quotidiana.
• Resolen problemes en què s'ha de calcular el mínim comú múltiple (m.c.m.) de dues quantitats.
• Identifiquen l'expressió algebraica amb dues variables que correspon a l'enunciat d'una situació quotidiana.
• Obtenen informació d'un gràfic de barres (amb dades agrupades per intervals i amb dues sèries de dades), que requereix fer una operació numèrica.
• Obtenen la imatge d'un determinat valor en una relació funcional enunciada descriptivament.
• Identifiquen l'interval de major variació d'una funció representada gràficament amb valors a intervals d'amplitud constant.
Nivell 4 - 620 punts TRI
<ul style="list-style-type: none">
• Interpreten correctament el valor posicional de les xifres decimals d'un nombre (cèntims i dècimes de cèntim).
• Arrodoneixen nombres a les dècimes.
• Calculen el percentatge que varia una quantitat respecte d'una altra.
• Calculen repartiments proporcionals no explícits.
• Calculen una quantitat a partir d'aquesta incrementada un determinat percentatge.
• Resolen problemes amb fraccions.
• Resolen problemes de sistemes d'equacions.
• Identifiquen l'expressió algebraica amb dues variables que correspon a una relació numèrica que han d'interpretar.

- Calculen perímetres de figures planes que requereixen l'ús del teorema de Pitàgores.
- Calculen àrees de figures planes elementals (rectangle i triangle) sobre una quadrícula de mesura indicada.
- Mesuren superfícies que són la diferència de dues figures geomètriques planes conegudes (rombe i cercle).
- Calculen la dimensió que manca (ample o alt) en una imatge que és una ampliació d'un altra donada.
- Obtenen l'antiimatge d'un determinat interval en una relació funcional enunciativa descriptivament.
- Comparen dues funcions afins donades descriptivament per analitzar a partir de quan les imatges d'una superen les de l'altra.
- Utilitzen el fet que la taxa de variació és constant en una gràfica per comprovar que és una recta.
- Identifiquen la gràfica que correspon a una descripció d'una relació funcional de variació no constant.
- Calculen la dada que manca en un conjunt de dades perquè la mitjana sigui un determinat valor.
- Reflexionen correctament sobre l'acotació del valor de la mitjana de dues mitjanes.
- Comparen probabilitats d'esdeveniments elementals.
- Interpreten correctament la relació entre freqüència i probabilitat.

Nivell 5 - 710 punts TRI

- Comparen ofertes donades en percentatges i fraccions.
- Valoren correctament què és millor en un compra: aplicar primer l'impost o el descompte.
- Calculen els min/Km a partir dels Km/h en una situació pràctica.
- Reflexionen correctament sobre el concepte de mínim comú múltiple (m.c.m.).
- Obtenen dues dades d'un gràfic per calcular el percentatge que varia una respecte de l'altra.
- Obtenen l'equació d'una funció que ve enunciativa descriptivament.
- Resolen problemes en què han de passar de metres cúbics a litres o a l'inrevés.
- Estimen mesures de longitud no entera sobre una quadrícula de mesura indicada.
- Calculen la longitud d'una circumferència a partir del seu radi havent de fer un canvi d'unitats.
- Estimen el valor de la imatge d'una funció en un punt a partir de la tendència de la gràfica (extrapolació lineal).
- Representen una gràfica espai/temps a partir d'una taula amb temps i distàncies parcials d'un recorregut.
- Comparen les dispersions de dos grups de dades.

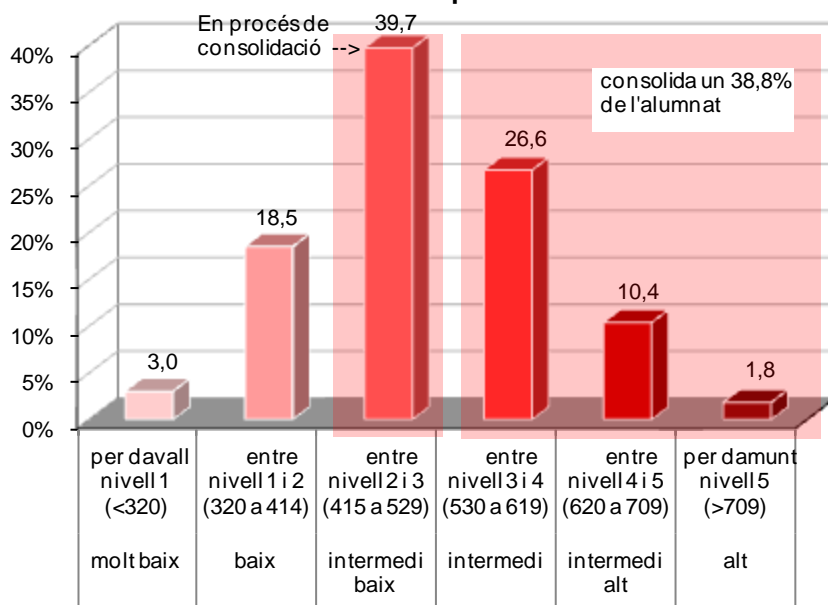
6.4.2. DISTRIBUCIÓ DE L'ALUMNAT PER GRAU D'ASSOLIMENT DE LA COMPETÈNCIA (C MATEMÀTICA)

Percentatge d'alumnat per graus d'assoliment

Al gràfic següent, es presenta el percentatge d'alumnat comprès entre els diferents nivells definits en l'escala TRI, que suposen sis graus de la competència (*molt baix, baix, intermedi baix, intermedi, intermedi alt i alt*).

Percentatge d'alumnat de 4t d'ESO de les Illes Balears per graus d'assoliment de la competència matemàtica

El 38,8% de l'alumnat *consolida* la competència matemàtica, és a dir, se situa en els graus d'assoliment *intermedi* o superiors; i el 39,7% d'alumnes es troba en *procés de consolidació* (grau *intermedi baix* d'assoliment).

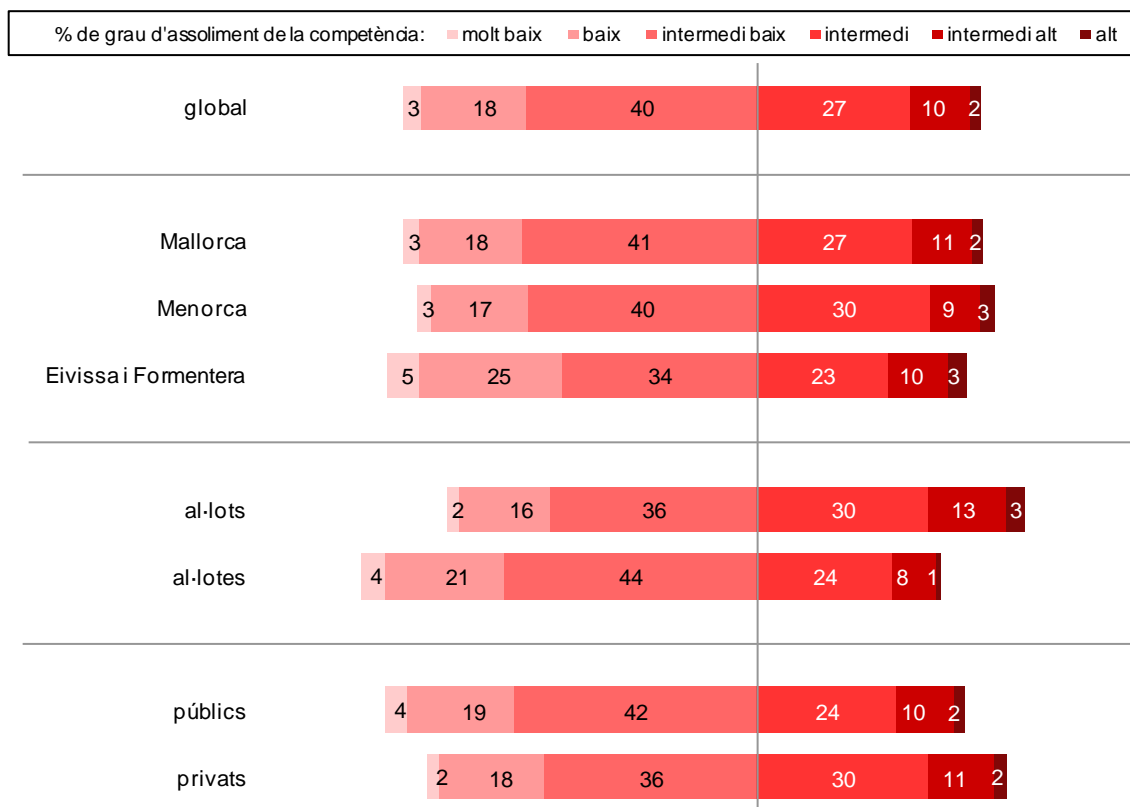
Destaca que el 21,5% de l'alumnat es troba en els graus d'assoliment baixos de la competència (graus *molt baix* i *baix*). Aquest alumnat necessitaria una atenció especial per tal d'arribar a consolidar la competència, però es troba al darrer curs de l'ensenyament obligatori. El 12,2% de l'alumnat se situa en els graus d'assoliment alts de la competència (un poc més de la meitat dels que estan en els baixos).

Percentatge d'alumnat per graus d'assoliment de la competència segons diferents variables de desagregació

Pel que fa a les distribucions de l'alumnat segons el grau d'assoliment de la competència per illes, que es poden observar al gràfic següent, la corresponent a Menorca està desplaçada lleugerament cap als graus d'assoliment més alts de la competència. També destaca, en comparació a les altres illes, l'alt percentatge d'Eivissa i Formentera en el grau *baix*, el 25%.

Els al·lots i els centres privats obtenen uns resultats desplaçats lleugerament cap als graus més alts d'assoliment de la competència i les al·lotes i els centres públics, lleugerament cap als més baixos.

Percentatge d'alumnat de 4t d'ESO per graus d'assoliment de la competència matemàtica, segons diferents variables de desagregació

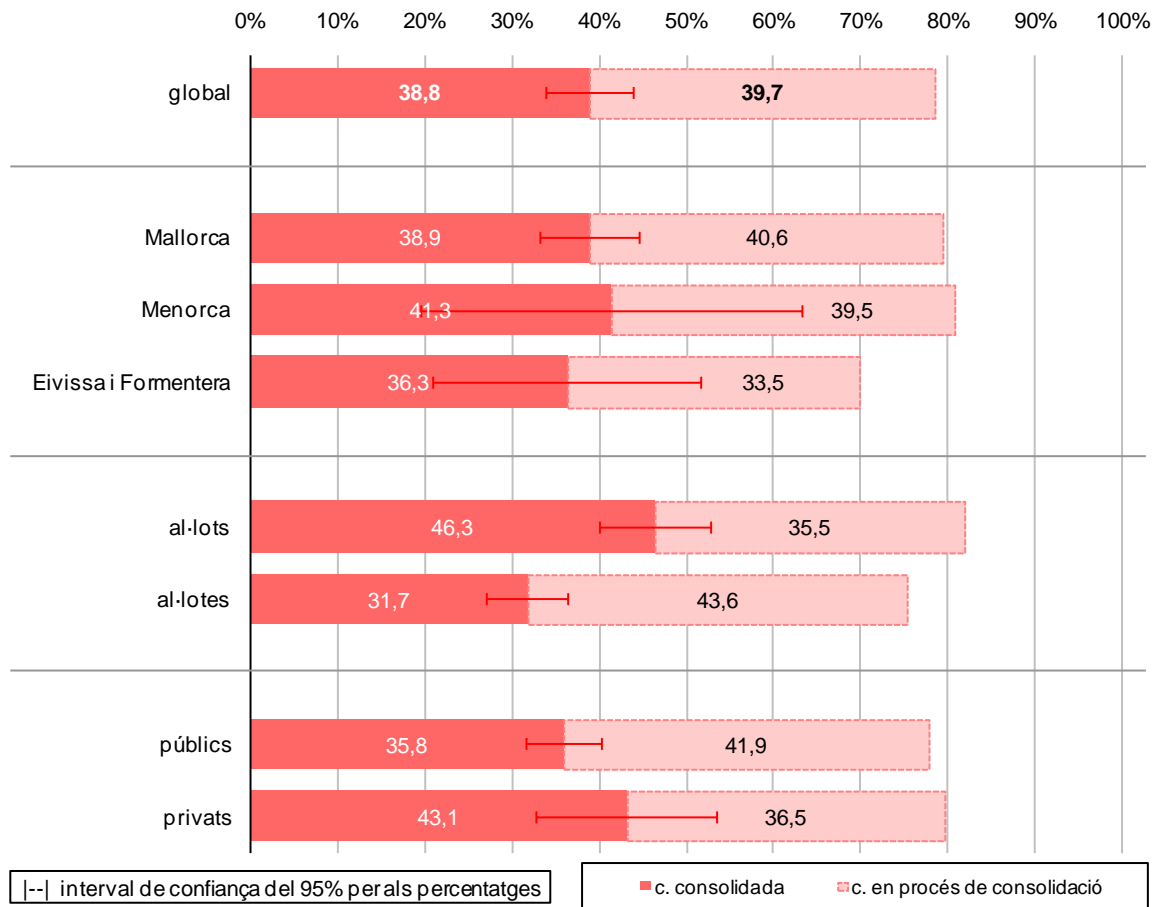
Percentatge d'alumnat amb la competència consolidada i en procés de consolidació segons diferents variables de desagregació

Al gràfic següent, apareix el percentatge d'alumnat que ha consolidat la competència (graus d'assoliment *intermedi*, *intermedi alt* i *alt*) i el que està en *procés de consolidació* (grau d'assoliment *intermedi baix*), desagregats per illa, per sexe de l'alumnat i per titularitat dels centres.

El percentatge d'alumnat que consolida la competència matemàtica és del 38,8%. Si a aquest percentatge, se li suma el d'alumnat *en procés de consolidació* (39,7%), resulta que el 78,5% de l'alumnat de 4t d'ESO té la competència consolidada o està a prop de consolidar-la.

El major percentatge de consolidació de la competència es dona a Menorca (41,3%), als al·lots (46,3%) i als centres privats (43,1%). De les diferències per a cada desagregació, només la que hi ha per sexe és estadísticament significativa.

Percentatge d'alumnat de 4t d'ESO amb la competència matemàtica consolidada, segons diferents variables de desagregació

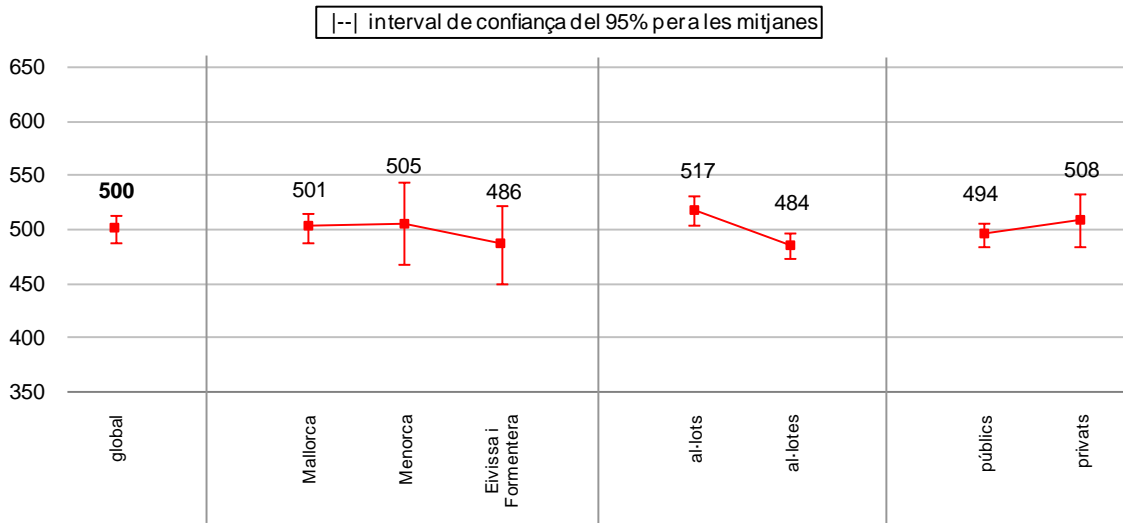

6.4.3. MITJANES GLOBALES DELS ALUMNES EN PUNTUACIONS TRI (C MATEMÀTICA)

Puntuacions mitjanes TRI segons diferents variables de desagregació

Al gràfic següent, apareixen les puntuacions mitjanes en l'escala TRI del global de les Illes Balears (500 punts) i de les diferents desagregacions (illes, sexe de l'alumnat i titularitat dels centres). Aquesta informació permet situar la posició de cada resultat respecte de la mitjana global de les Illes Balears i comparar-les entre si.

Puntuacions mitjanes de l'alumnat de 4t d'ESO en la competència matemàtica segons diferents variables de desagregació

Els resultats més alts corresponen a Menorca (505 punts), als al·lots (517 punts) i als centres privats (508 punts). Només la diferència per sexe de l'alumnat és estadísticament significativa, com també passa en els percentatges de consolidació de la competència.

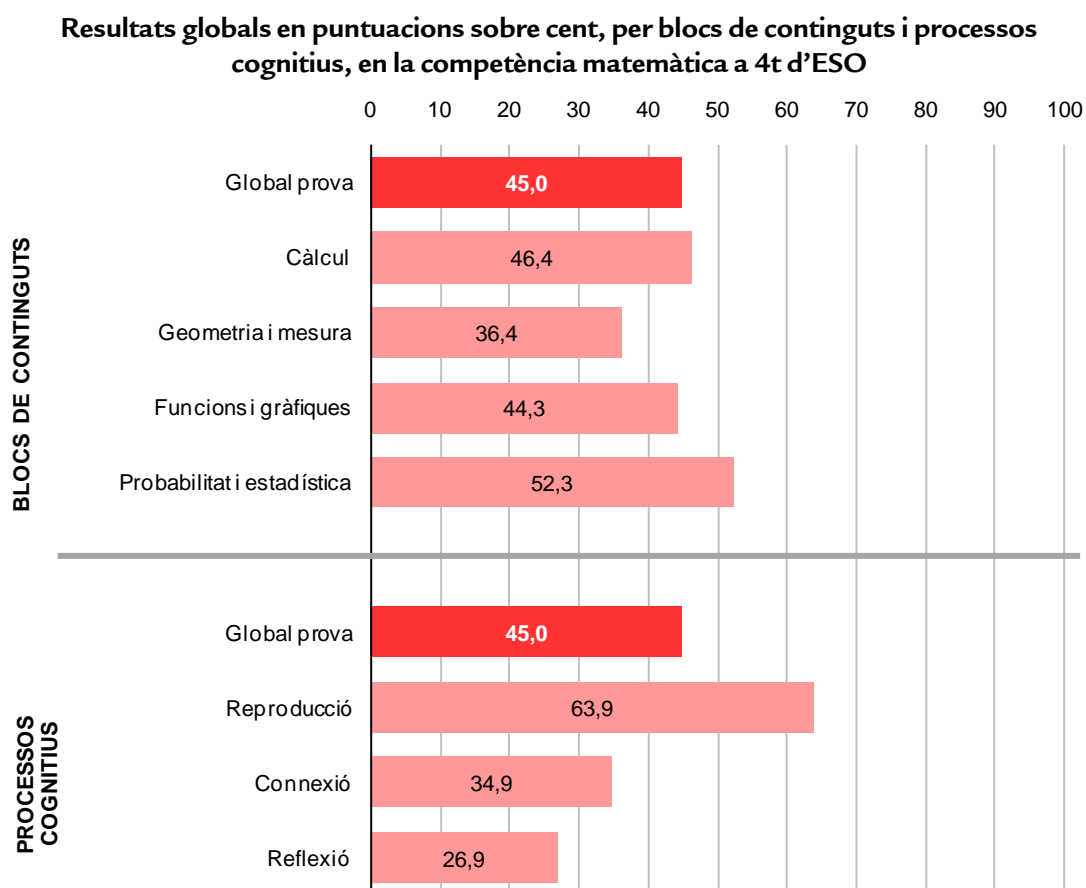
6.4.4. RESULTATS PER BLOCS DE CONTINGUTS, PER PROCESSOS COGNITIUS I PER ÍTEMS (C MATEMÀTICA)

La competència matemàtica incorpora una referència a diferents blocs de continguts (*càlcul, geometria i mesura, funcions i gràfiques i probabilitat i estadística*) i a diferents processos cognitius (*reproducció, connexió i reflexió*). Els resultats per a cada bloc de continguts i per a cada procés cognitiu es donen en puntuacions mitjanes sobre cent i es mostren al gràfic següent. Cal tenir en compte que les puntuacions mitjanes en els diferents processos cognitius, per regla general, haurien de ser decreixents en l'ordre que es presenten al gràfic, com a conseqüència del seu progressiu grau de complexitat.

La mitjana global dels resultats en puntuacions sobre cent en aquesta competència és de 45,0 punts.

Per blocs de continguts, la mitjana més alta correspon al de *probabilitat i estadística* (52,3) i la més baixa al de *geometria i mesura* (36,4).

Al gràfic, es comprova que les puntuacions més elevades es donen en el procés cognitiu de *reproducció* (63,9 punts) i les més baixes en el de *reflexió* (26,9 punts).

A més, s'ha realitzat una anàlisi dels ítems, de la qual es pot destacar:

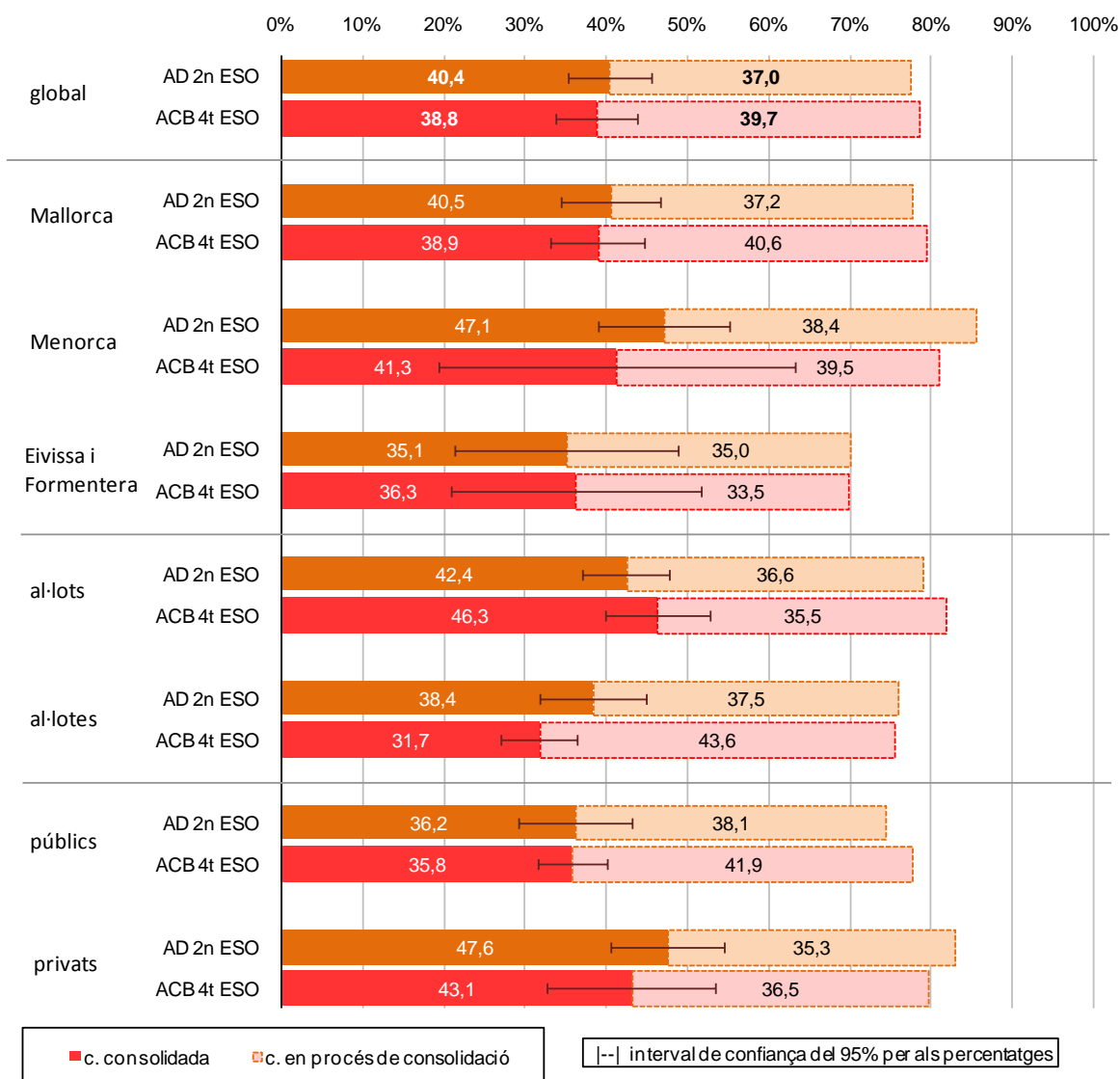
- Els ítems tengueren, en general, un bon funcionament estadístic i estaven equilibrats pel que fa al grau de dificultat. Per a l'explotació de dades, dels 60 ítems, es varen descartar els quatre que varen correlacionar poc amb el conjunt de la prova.
- Dels quatre descartats: 1 ítem era del bloc de *probabilitat i estadística*, 2 de *nombres i operacions* i 1 de *geometria*.
- El percentatge de no resposta als ítems va ser del 15,1% (el més alt de totes les competències avaluades). La mitjana dels percentatges de *no contesta* a les preguntes obertes va ser del 32,2%, i el de les tancades, del 4,9%.

6.4.5. COMPARACIÓ DE LA CONSOLIDACIÓ DE LA COMPETÈNCIA ENTRE 4T D'ESO I 2N D'ESO (C MATEMÀTICA)

Al gràfic següent, es mostra el percentatge d'alumnat que *consolida* la competència i el que està *en procés de consolidació* en cada una de les dues avaluacions, una a 2n

d'ESO i l'altra a 4t d'ESO, realitzades ambdues el curs 2011-2012, per tal de poder comparar els resultats. S'ha de tenir en compte que són alumnes diferents, de nivells també diferents i que s'han utilitzat proves distintes, per la qual cosa la comparació serveix, tant sols, per observar tendències.

Consolidació de la competència matemàtica a 2n i 4t d'ESO

El percentatge global d'alumnat que consolida la competència a 4t d'ESO és lleugerament inferior al que ho fa a 2n d'ESO, encara que la diferència no és estadísticament significativa.

Per a les distintes desagregacions del percentatge de consolidació de la competència, l'única diferència entre les dues avaluacions que és estadísticament significativa és la corresponent a les al·lotes, on el percentatge de consolidació és inferior a 4t d'ESO (el 38,4% a 2n d'ESO, front al 31,7% a 4t d'ESO).

7. RESUM I CONCLUSIONS GENERALS DE L'AVALUACIÓ DE COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE 4T D'ESO 2012

Resultats generals

Les quatre competències avaluades, per la similitud dels resultats obtinguts, es poden agrupar en dos blocs:

1. CCL en llengua castellana i en llengua catalana:

- Percentatges de consolidació propers al 70% i puntuació d'assoliment de 460 punts TRI.
- Evolució positiva en els resultats, si es comparen amb 2n d'ESO. Un augment proper al 8%, amb diferències estadísticament significatives.
- Es confirma la tendència observada en les darreres avaluacions: l'alumnat té el mateix grau d'assoliment competencial en les dues llengües.

2. CCL en llengua anglesa i competència matemàtica:

- Percentatges de consolidació per davall del 40% i puntuacions d'assoliment similars i més altes: 535 en llengua anglesa i 530 en matemàtica, fet que indica que l'alumnat té més dificultats per assolir aquestes competències.
- Si es comparen amb 2n d'ESO, evolució estadísticament no significativa amb disminucions del 5,0% en CCL en llengua anglesa i de l'1,6% en competència matemàtica.

Destaca que en la competència en comunicació lingüística en llengua anglesa, els percentatges en els graus d'assoliment baixos (*molt baix i baix*) arribin al 35%.

Resultats desagregats

- **Per illes**

Hi ha diferències significatives en la CCL en llengua anglesa i en llengua castellana entre la puntuació TRI i/o el percentatge de consolidació entre Eivissa i Formentera, que obté els resultats més alts, i Mallorca i Menorca.

- **Per titularitat**

S'observa una equiparació entre els centres públics i els de titularitat privada, ja que la diferència només és estadísticament significativa en la CCL en llengua catalana, això, si no es detreu l'ISEC.

- **Per sexe**

En la competència comunicativa en llengua anglesa, castellana i catalana, la puntuació mitjana TRI i el percentatge d'al·lotes que consoliden la competència és en ambdós casos més alt que el d'al·lots, de manera estadísticament significativa. En la competència matemàtica, hi ha més al·lots que consoliden i la seva puntuació mitjana TRI és més alta amb una diferència estadísticament significativa.

Resultats per competències

Competència en comunicació lingüística en llengua anglesa

- El percentatge d'alumnat que té la competència consolidada (graus d'assoliment 3, 4 i 5) és del 37,5% (42,5% en l'avaluació de 2n d'ESO). És la competència amb el percentatge més baix d'alumnat que consolida i la que més disminueix en relació amb l'avaluació de 2n d'ESO, encara que la diferència no és estadísticament significativa.
- Els percentatges en els graus d'assoliment baixos (*molt baix i baix*) arriben al 35%.
- Les al·lotes obtenen major puntuació mitjana TRI i un percentatge de consolidació més alt que els al·lots amb diferències estadísticament significatives.
- Eivissa i Formentera obté la puntuació TRI i el percentatge de consolidació més alts que les altres illes. Les diferències amb Mallorca i Menorca són estadísticament significatives.
- A Menorca, l'alumnat que consolida és del 28,5%.
- Respecte de l'avaluació de 2n d'ESO, destaca la davallada, estadísticament significativa, de Menorca (-33 punts TRI i 27,4% en el percentatge de consolidació).

Competència en comunicació lingüística en llengua castellana

- El percentatge d'alumnat que té la competència consolidada és del 69'4% (61,5% en l'avaluació de 2n d'ESO). L'augment en relació amb 2n d'ESO és estadísticament significatiu.
- Les al·lotes obtenen major puntuació mitjana TRI i un percentatge de consolidació més alt que els al·lots amb diferències estadísticament significatives en ambdós casos.
- Eivissa i Formentera obté la puntuació TRI i el percentatge de consolidació més alts que les altres illes. Les diferències amb Mallorca i Menorca són estadísticament significatives.
- Respecte de l'avaluació de 2n d'ESO, destaquen l'augment, estadísticament significatiu, a Eivissa i Formentera, tant de la puntuació TRI (+43), com del percentatge de consolidació (+19,8%) i la davallada, també estadísticament

significativa, a Menorca (-13,7% en el percentatge de consolidació i -55 punts TRI).

Competència en comunicació lingüística en llengua catalana

- El percentatge d'alumnat que té la competència consolidada és del 69,8% (62'1% en l'avaluació de 2n d'ESO). L'augment en relació amb 2n d'ESO és estadísticament significatiu.
- Les al·lotes obtenen major puntuació mitjana TRI i un percentatge de consolidació més alt que els al·lots amb diferències estadísticament significatives en ambdós casos.
- El centres de titularitat privada obtenen puntuacions mitjanes més altes que els centres públics amb diferències estadísticament significatives, si no es fa detracció de l'ISEC.
- Respecte de l'avaluació de 2n d'ESO, destaca l'augment, estadísticament significatiu, en el percentatge de consolidació de Mallorca, d'Eivissa i Formentera i dels centres públics.

Competència matemàtica

- El percentatge d'alumnat que té la competència consolidada és del 38,8% (40,4% en l'avaluació de 2n d'ESO).
- Els resultats en les diferents desagregacions són similars i les diferències no són estadísticament significatives, excepte en la desagregació per sexe.
- Els al·lotes obtenen major puntuació mitjana TRI i un percentatge de consolidació més alt que les al·lotes amb diferències estadísticament significatives en ambdós casos.
- El 32,2% de l'alumnat no contesta les preguntes obertes.
- En el procés de *reflexió* just es dona un 26,9% d'encerts.

Resum del percentatge de consolidació, per competències, per illes i per titularitat

	<i>Illes Balears</i>	<i>Mallorca</i>	<i>Menorca</i>	<i>Eivissa i Formentera</i>	<i>Titularitat pública</i>	<i>Titularitat privada</i>
<i>Competència comunicativa en llengua anglesa</i>	37,5%	36,7%	28,5%	50,3%	39,6%	34,6%
<i>Competència comunicativa en llengua castellana</i>	69,4%	68,6%	60,7%	81,3%	67,6%	71,9%
<i>Competència comunicativa en llengua catalana</i>	69,8%	69,6%	73,4%	68,3%	66,5%	74,5%
<i>Competència matemàtica</i>	38,8%	38,9%	41,3%	36,3%	35,8%	43,1%

(En negreta, les puntuacions globals i per desagregacions majors)

Comparació de les avaluacions de 4t d'ESO i de 2n d'ESO 2012

A l'hora de fer qualsevol tipus de comparació entre les avaluacions de 4t i de 2n d'ESO del passat curs 2011-2012, s'ha de considerar que són dues proves diferents sobre alumnat i edat diferent, per tant, just es poden fer consideracions sobre tendències, i s'ha de tenir molta prudència a l'hora de fer-les sobre aspectes puntuals. Igualment, s'ha de tenir en compte que les mostres, tant la d'Eivissa i Formentera com la de Menorca, són més petites i, normalment, l'interval de confiança és més ample.

Percentatges globals d'alumnat de 4t d'ESO amb la *competència consolidada* i diferències amb Avaluació de Diagnòstic de 2n ESO 2011-2012

	<i>Illes Balears</i>	<i>Mallorca</i>	<i>Menorca</i>	<i>Eivissa i Formentera</i>	<i>Titularitat pública</i>	<i>Titularitat privada</i>
<i>Competència comunicativa en llengua anglesa</i>	37,5% (-5,0)	36,7% (-4,4)	28,5% (-27,4)	50,3% (+7,5)	39,6% (-1,2)	34,6% (-10,8)
<i>Competència comunicativa en llengua castellana</i>	69,4% (+7,9)	68,6% (+8,5)	60,7% (-13,7)	81,3% (+19,8)	67,6% (+11,3)	71,9% (+1,8)
<i>Competència comunicativa en llengua catalana</i>	69,8% (+7,7)	69,6% (+7,2)	73,4% (-1,3)	68,3% (+17,4)	66,5% (+11,8)	74,5% (0)
<i>Competència matemàtica</i>	38,8% (-1,6)	38,9% (-1,6)	41,3% (-5,8)	36,3% (+1,2)	35,8% (-0,4)	43,1% (-4,5)

(En **color blau**, quan la diferència és estadísticament significativa)

(Entre ( ) la diferència respecte de l'avaluació de diagnòstic de 2n d'ESO 2011-2012)

- Destaca l'augment o disminució de manera estadísticament significativa en la:
  - Competència en comunicació lingüística en llengua anglesa; disminució del percentatge de Menorca.
  - Competència en comunicació lingüística en llengua castellana; augment en el global a Mallorca, a Eivissa-Formentera i en els centres de titularitat pública. Disminució a Menorca;
  - Competència en comunicació lingüística en llengua catalana; augment en el global a Mallorca, a Eivissa-Formentera i en els centres de titularitat pública.
  - Competència matemàtica; disminució a les al·lotes.

Aquesta mateixa informació organitzada per illes és la següent:

- Mallorca, augmenta en la CCL en llengua castellana i en llengua catalana.
- Menorca, disminueix en la CCL en llengua anglesa i en llengua castellana.
- Eivissa i Formentera, augmenta en la CCL en llengua castellana i en llengua catalana.

- Pel que fa a la desagregació per sexe, l'única diferència entre l'avaluació de 4t d'ESO i la de 2n d'ESO es troba en la competència matemàtica, on els al·lots

augmenten els resultats i les al·lotes els disminueixen, i és la competència on la diferència per sexe és més alta. A més, el percentatge d'al·lotes que consoliden la competència ha disminuït, respecte a l'avaluació de 2n d'ESO, de manera estadísticament significativa.

8. ANNEX 1. RESOLUCIÓ

Resolució del conseller d'Educació, Cultura i Universitats de 26 de març de 2012 per la qual es regula la realització d'una avaluació mostral de competències bàsiques a quart curs d'educació secundària obligatòria durant el curs 2011-2012 i el seu procediment d'aplicació als centres docents no universitaris de les Illes Balears que imparteixen aquests ensenyaments

Fets

La finalitat última d'una avaluació és disposar d'informació per prendre decisions de millora; així, la realització d'una avaluació mostral al final de l'ESO és un mecanisme idoni per recollir una informació útil que incideixi sobre la millora de la qualitat i l'equitat de l'educació a les Illes Balears, ja que l'obtenció de dades reals sobre el grau d'adquisició de les competències bàsiques del currículum és un instrument eficaç per millorar l'aprenentatge dels alumnes i la pràctica docent, la qual cosa permet, alhora, l'orientació de les polítiques educatives relacionades amb l'assoliment d'uns nivells de la qualitat educativa del sistema cada cop més superiors.

Per això, es veu necessari, en el marc de la legislació vigent, realitzar aquest procés d'avaluació.

Fonaments de dret

1. La Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOE), a l'article 140.1 del Títol VI, estableix que l'avaluació del sistema educatiu té com a finalitat contribuir a millorar la qualitat i l'equitat de l'educació; orientar les polítiques educatives; augmentar la transparència i eficàcia del sistema educatiu; oferir informació sobre el grau de compliment dels objectius de millora establerts per les administracions educatives; proporcionar informació sobre el grau de consecució dels objectius educatius espanyols i europeus, com també del compliment dels compromisos educatius contrets en relació amb la demanda de la societat espanyola i les metes fixades en el context de la Unió Europea. També estableix, a l'apartat 2, que els resultats de les avaluacions del sistema educatiu, independentment de l'àmbit territorial estatal o autonòmic en què s'apliquin, no poden ser utilitzats per fer valoracions individuals dels alumnes o per establir classificacions dels centres.

2. L'article 141 de la LOE estableix que l'avaluació s'estén a tots els àmbits educatius que regula aquesta Llei i s'aplica, entre d'altres, sobre els processos d'aprenentatge i resultats dels alumnes.

3. L'article 142.1 reconeix a les administracions educatives la capacitat d'avaluar el sistema educatiu en l'àmbit de les seves competències a través dels organismes autonòmics, l'IAQSE, en el cas de les Illes Balears. A l'apartat 3 d'aquest article, s'estableix l'obligació dels centres i del professorat de col·laborar amb l'Administració en les avaluacions.

4. El Decret 67/2008, de 6 de juny de 2008, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears, indica a la introducció que l'avaluació és un instrument valuós de seguiment i de valoració dels processos i dels resultats obtinguts. Amb la finalitat de millorar constantment i de retre comptes sobre l'ús que es fa dels mitjans i dels recursos, s'han d'establir procediments d'avaluació dels diferents àmbits i agents de l'activitat educativa.

Igualment, afirma que l'educació ha d'estar basada en l'adquisició de les competències bàsiques que contribueixen al desenvolupament personal de l'alumnat, a la pràctica de la ciutadania activa, a la incorporació a la vida adulta de manera satisfactòria i al desenvolupament i a l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

Al punt q de l'article 4 d'aquest Decret, s'estableix que un dels principis en què s'inspira el sistema educatiu és l'avaluació del conjunt d'aquest, tant en la programació i l'organització dels processos d'ensenyament i d'aprenentatge com en els seus resultats.

Per tot això, amb l'objectiu que aquesta prova esdevengui un punt de referència en l'adopció de mesures i decisions de millora en l'educació, amb la voluntat d'augmentar la qualitat del sistema educatiu i els resultats dels aprenentatges de l'alumnat, i a proposta de la Direcció General de Planificació, Inspecció i Infraestructures Educatives, dicta la següent

Resolució

1. Dur a terme, durant el curs escolar 2011-2012, als centres docents no universitaris de les Illes Balears que imparteixen ensenyaments d'educació secundària obligatòria, una avaluació mostral externa dissenyada per mesurar el grau d'assoliment de competències bàsiques per part del l'alumnat de quart curs d'ESO, d'acord amb els termes que assenyalen la normativa vigent.

2. Encarregar a l'Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu (IAQSE) la responsabilitat del disseny i la planificació de l'aplicació de les proves, de la coordinació del procés i de l'anàlisi de les dades, sense perjudici de les funcions que la normativa autonòmica atribueix a altres òrgans en aquesta matèria.

3. Ajustar el procés de l'avaluació mostral externa del curs 2011-2012 al que s'indica a l'annex d'aquesta Resolució.

4. Encarregar a la Direcció General de Planificació, Inspecció i Infraestructures Educatives la coordinació general de les actuacions de l'IAQSE en el procés d'avaluació de competències de 4t d'ESO del curs 2011-2012 i facultar aquesta Direcció General perquè dicti les resolucions i arbitri els recursos i les mesures necessàries perquè el procés esmentat pugui desenvolupar-se normalment i d'acord amb les finalitats previstes.

5. Publicar aquesta resolució en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Palma, 26 de març de 2012

El conseller d'Educació, Cultura i Universitats
Rafael Àngel Bosch i Sans

ANNEX

1. Funcions de l'IAQSE

L'IAQSE ha de prendre les mesures de planificació, de coordinació, d'aplicació, de gestió i d'anàlisi de les dades, en el marc del que disposa el punt 4 d'aquesta Resolució.

2. Competències que s'han d'avaluar

En aquesta prova, s'han d'avaluar dues competències: la competència en comunicació lingüística (en llengua catalana, en llengua castellana i en llengua anglesa) i la competència matemàtica.

La competència comunicativa, tant en llengua catalana, com en llengua castellana i en llengua anglesa, es refereix a la comprensió oral, comprensió lectora i a l'expressió escrita. La competència matemàtica inclou qüestions de càlcul (nombres, operacions i àlgebra), de geometria i mesura, de funcions i gràfiques, i de probabilitat i estadística.

3. Fases del procés

Les fases distintes del procés avaluador s'han de desplegar des del mes de març fins al mes de setembre de 2012 i s'han d'organitzar d'acord amb el procediment següent:

a) Fase d'informació als centres i de mecanització dels processos.

b) Formació als aplicadors i correctors externs.

c) Introducció de les proves i dels usuaris (alumnes, aplicadors i directores) per part de l'IAQSE a l'aplicació informàtica GESAVA.

- d) Aplicació de les proves als centres de la mostra.
- e) Correcció de les proves i gestió de les dades.
- f) Anàlisi i explotació de les dades.
- g) Elaboració d'un informe de l'IAQSE per a l'Administració educativa.
- h) Tramesa d'informació als centres.

4. Implicació dels centres educatius que integren la mostra

Els centres, en el marc d'aquesta Resolució, han de col·laborar en l'execució de tot el procés d'acord amb les instruccions que els proporcionarà l'IAQSE.

5. Poblacions implicades

L'avaluació de competències bàsiques es realitzarà a una mostra aleatòria de fins a 35 alumnes de 4t d'ESO de cada un dels cinquanta centres seleccionats, també, aleatòriament. Aquest alumnat constitueix una mostra representativa de l'alumnat de 4t d'ESO de les Illes Balears.

A aquest alumnat, se li han d'aplicar les proves corresponents per comprovar el nivell d'assoliment de les competències bàsiques abans esmentades.

L'IAQSE comunicarà, als centres seleccionats, els alumnes que formaran part de la mostra. El director del centre, a la vegada, informará a l'IAQSE dels alumnes seleccionats que no podran realitzar les proves per algun dels motius següents:

- a) Alumnes nous que procedeixen d'un país estranger i s'hagin incorporat al sistema educatiu de les Illes Balears en els dos darrers anys sense tenir un coneixement suficient de les llengües de la prova.
- b) Els alumnes que tinguin un pla individualitzat aprovat per motiu de necessitats educatives especials derivades de discapacitats motrius, psíquiques o sensorials que repercuteixen en desfasaments greus de l'aprenentatge, i els alumnes que tinguin un pla individualitzat aprovat per necessitats educatives especials derivades de trastorns greus de la conducta o de la personalitat que repercuteixen en desfasaments greus de l'aprenentatge.
- c) Els alumnes que durant el curs no hagin assistit al centre amb normalitat per una malaltia de llarga durada o per altres causes.

6. Els instruments d'avaluació

Els instruments són els diferents models de proves d'avaluació de les competències bàsiques esmentades per detectar el nivell assolit en cada una d'aquestes. Els instruments responen als referents teòrics i segueixen les pautes marcades en els marcs conceptuals de PISA i el que proposa l'Institut Nacional d'Avaluació Educativa (INEE) del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.

7. Personal responsable de l'elaboració, l'aplicació, la correcció i la introducció de les dades de les proves

7.1. La preparació de les proves d'avaluació de competències de comunicació lingüística serà a càrrec de personal de l'IAQSE i el de la prova de competència matemàtica, d'una comissió de professorat en actiu de matemàtiques, assessorada per personal tècnic de l'IAQSE.

7.2 L'aplicació, la correcció i introducció de les dades de les proves és responsabilitat del professorat aplicador i corrector extern al centre. Els responsables han de ser docents, seleccionats per l'Administració educativa, que presten serveis en centres que imparteixen educació secundària obligatòria.

Les funcions dels aplicadors i/o correctors externs són:

- a) Aplicar en cada centre les diferents proves que componen l'avaluació.
- b) Garantir que les condicions en què l'alumnat realitza les proves siguin les adequades.
- c) Recollir els fulls de resposta de l'alumnat, custodiar-los i lliurar-los al lloc on indiquin les instruccions de l'IAQSE.
- d) Informar l'IAQSE de les possibles incidències que s'hagin pogut produir durant la realització de les proves.

e) Corregir les preguntes obertes de les proves i introduir les respostes i puntuacions al GESAVA.

8. Implicació dels centres en l'aplicació

Els directors dels centres han de vetllar perquè l'aplicació de les proves s'ajusti al que estableix aquesta Resolució i tenen les funcions següents:

- a) Planificar l'execució de l'avaluació dins els terminis establerts i posar a disposició dels aplicadors les aules, el material (ordinadors amb accés als models de les proves, reproductors d'MP3, fulls de resposta i llistats d'alumnes i de seguiment) i tot el que es necessiti per a la correcta aplicació de l'avaluació.
- b) Preveure i designar el professorat del centre que ha de col·laborar amb els aplicadors.
- c) Comunicar a l'IAQSE els alumnes exempts de la realització de la prova, en aplicació dels criteris que s'indiquen en l'apartat 5 d'aquesta Resolució.
- d) Informar els òrgans col·legiats del centre i els pares o tutors legals dels alumnes seleccionats de la participació en l'avaluació mostral de competències bàsiques de 4t d'ESO.

9. Aplicació de les proves

9.1. L'aplicació de les proves es realitzarà els dies 30 i 31 de maig de 2012. En el cas que algun centre, per motius de calendari intern o de festivitat al municipi o localitat, no les pugui aplicar en aquestes dates, el director del centre ha de comunicar-ho a l'IAQSE per poder reestructurar el procés d'aplicació sense sortir en cap cas de la setmana assenyalada. Igualment, ha d'informar l'inspector del centre del canvi de data.

9.1.1. Cada dia, l'alumnat ha de realitzar dues proves, que han de començar a primera hora de la jornada, amb un temps de descans entre les dues de vint minuts, com a mínim.

9.1.2. El dia 30 de maig, s'ha de realitzar en primer lloc la prova de competència en comunicació lingüística en llengua anglesa i, després, en llengua castellana.

El dia 31 de maig, s'ha de realitzar en primer lloc la prova de competència en comunicació lingüística en llengua catalana i, després, la de competència matemàtica.

9.1.3. Les sessions han de tenir una durada efectiva de seixanta minuts per contestar cada una de les proves. En cap cas, s'ha de comptabilitzar com a temps de la prova el que s'utilitzi per organitzar-la i per donar les instruccions pertinents.

9.2. Llengua de les proves

La prova que avalui la competència matemàtica s'ha de realitzar en la llengua en què s'imparteixen els ensenyaments d'acord amb el Projecte lingüístic de cada centre.

En el marc de l'apartat 5.a. d'aquest annex, l'alumnat d'incorporació tardana que no tenguí el domini suficient d'una de les llengües oficials pot realitzar la prova de competència matemàtica en la llengua que indiqui el seu tutor, amb la finalitat de facilitar-li la realització de la prova. Respecte de la competència en comunicació lingüística en llengua castellana i en llengua catalana, aquest alumnat quedarà exempt de la realització de la prova de la llengua que encara no domini suficientment.

9.3. Controls de qualitat

Per comprovar l'adequació de tot el procés i la consegüent fiabilitat i rigor dels resultats i de les dades obtingudes, es podrà procedir a una doble correcció per part de personal extern d'una mostra de proves de diferents centres seleccionats aleatòriament.

El Departament d'Inspecció Educativa ha de controlar que l'aplicació de les proves i tot el procés que se'n deriva s'ajusta al que marquen aquesta Resolució i les instruccions de l'IAQSE.

10. Anàlisi de dades i informació als centres

10.1. Anàlisi i explotació de dades

Una vegada aplicades les proves, corregides i codificades (és a dir, introduïdes a l'aplicació informàtica les respostes de les preguntes tancades i les puntuacions de les obertes) s'ha de procedir, per part de l'IAQSE, a les anàlisis estadístiques, bàsicament dels ítems i de les proves.

10.2. L'IAQSE, una vegada realitzades totes les anàlisis, ha de trametre a cadascun dels centres avaluats un informe amb els resultats obtinguts (graus d'assoliment de cada competència), les

mitjanes de la mostra, els descriptors dels nivells de cada competència i les puntuacions TRI de l'alumnat participant.

10.3. D'acord amb la normativa vigent, no s'han d'elaborar llistes de centres o rànquings en funció dels resultats obtinguts; per aquest motiu, l'accés a les dades de cada centre queda reservat en exclusiva al centre mateix i a l'Administració educativa.

11. Informe per al conseller d'Educació, Cultura i Universitats

11.1. L'IAQSE ha d'elaborar un informe per al conseller en el qual es proporcionaran els resultats globals dels alumnes per al conjunt de la comunitat autònoma, desagregats segons diferents variables d'interès.

11.2. En aquest informe, els resultats dels alumnes de Formentera s'integraran en els d'Eivissa per salvaguardar la confidencialitat de les dades d'un centre determinat i evitar que es pugui identificar la puntuació dels alumnes de l'únic centre de secundària seleccionat en la mostra.

12. Intervenció de la Inspecció Educativa

En el marc definit pel programa d'actuació del Departament d'Inspecció Educativa, les actuacions de la Inspecció han de tenir com a objecte:

- a) Informar la comunitat educativa sobre el caràcter i la finalitat d'aquesta avaluació.
- b) Assessorar, informar i orientar els centres a partir dels resultats obtinguts i fomentar la reflexió sobre aquests.
- c) Controlar i vetllar que l'aplicació de les proves i tot el procés que se'n deriva s'ajusta al que marquen aquesta Resolució i les instruccions de l'IAQSE.
- d) Qualsevol altra actuació que en relació amb el disseny o el procediment de l'avaluació determini la Direcció General de Planificació, Inspecció i Infraestructures Educatives.

9. ANNEX 2. TAULES UTILITZADES I NO RECOLLIDES DINS L'INFORME

Mitjanes TRI globals, per illes i per titularitat de l'alumnat de 4t d'ESO 2011-2012 i diferències respecte l'Avaluació de Diagnòstic de 2n ESO 2011-2012

	<i>Illes Balears</i>	<i>Mallorca</i>	<i>Menorca</i>	<i>Eivissa i Formentera</i>	<i>Titularitat pública</i>	<i>Titularitat privada</i>
<i>Competència en comunicació lingüística en llengua anglesa</i>	500*	498 (-1)	492 (-33)	522 (+13)	503 (+8)	496 (-13)
<i>Competència en comunicació lingüística en llengua castellana</i>	500*	497 (0)	475 (-55)	543 (+43)	498 (+13)	503 (-23)
<i>Competència en comunicació lingüística en llengua catalana</i>	500*	500 (0)	510 (-17)	496 (+17)	491 (+8)	513 (-13)
<i>Competència matemàtica</i>	500*	501 (0)	505 (-11)	486 (+2)	494 (+4)	508 (-8)

(*) Nivell de referència establert arbitràriament.

( ) diferència amb l'avaluació de 2n d'ESO 2010-2011

(En color, quan la diferència és estadísticament significativa)

**Alumnat amb la competència en procés de consolidació:
percentatges globals, per illes i per titularitat**

	<i>Illes Balears</i>	<i>Mallorca</i>	<i>Menorca</i>	<i>Eivissa i Formentera</i>	<i>Titularitat pública</i>	<i>Titularitat privada</i>
<i>Competència comunicativa en llengua anglesa</i>	27,3%	26,8%	38,2%	23,2%	27,8%	26,6%
<i>Competència comunicativa en llengua castellana</i>	20,2%	20,8%	30,2%	8,3%	20,4%	19,9%
<i>Competència comunicativa en llengua catalana</i>	18,8%	18,7%	13,4%	16,3%	20,5%	16,4%
<i>Competència matemàtica</i>	39,7%	40,6%	39,5%	33,5%	41,9%	36,5%

(En negreta les majors puntuacions globals i per desagregacions)

Alumnat amb la *competència en procés de consolidació i consolidada*: percentatges globals, per illes i per titularitat

	<i>Illes Balears</i>	<i>Mallorca</i>	<i>Menorca</i>	<i>Eivissa i Formentera</i>	<i>Titularitat pública</i>	<i>Titularitat privada</i>
<i>Competència comunicativa en llengua anglesa</i>	64,8%	63,5%	66,7%	73,5%	67,4%	61,2%
<i>Competència comunicativa en llengua castellana</i>	89,6%	89,4%	90,9%	89,6%	88,0%	91,8%
<i>Competència comunicativa en llengua catalana</i>	88,6%	88,3%	86,8%	84,6%	87,0%	90,9%
<i>Competència matemàtica</i>	78,5%	79,5%	80,8%	69,8%	77,7%	79,6%

(En negreta les majors puntuacions globals i per desagregacions)

4t ESO

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats

Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu